

Naša partizanska mornarica

Že avgusta 1941 je zaradi sabotaže v splitski luki izbruhnil požar na parniku »N. Martinović«, nato so sledile sabotaže še na ostalih bivših jugoslovanskih ladjah in celo na osebni jahti guvernerja Dalmacije. Do konca leta 1942 je bilo skupno okoli 300 sabotaž, kar priča, da se naši ljudje nikoli niso hoteli niti mogli sprijazniti z italijansko okupacijo naše države oz. v tem primeru naše obale. Že januarja leta 1942 je prišlo do prvega oboroženega spopada v mestecu Gradac pod Biokovom med partizani in žandarji. Pri tem so partizani zajeli motorno jadrnico »Merkur«, ki je prevažala 150 ton hrane, tako je postala ladja »Merkur« ne le prva ladja, ki so jo zajeli partizani, temveč tudi

Po kapitulaciji bivše jugoslovanske vojske leta 1941, je večji del njene flote prešel v roke Italijanov, le podmornica »Nebojša«, torpedna čolna »Kajmakčalan« in »Durmitor« so zapustili Jadran ter so se priključili zaveznikom v Egiptu. Tako je Italija tiste usodne dni iz leta 1941 dobila v roke domala vso jadransko obalo s floto vred, razen rušilca »Zagreb«, ki sta ga potopila Mašera in Spasić.

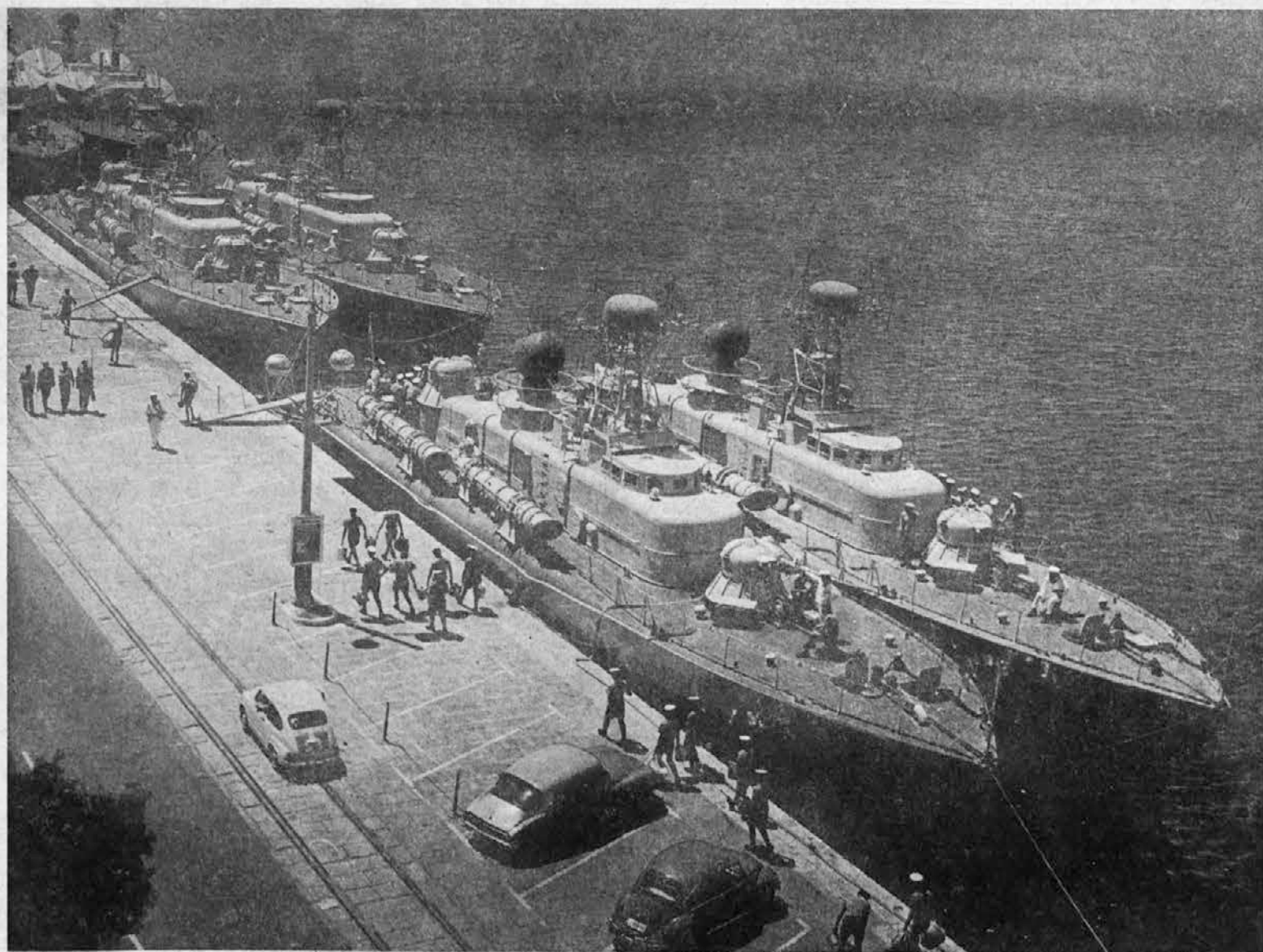
prva ladja s partizansko posadko. Take in podobne akcije so začele naglo naraščati, tako so uničili v ustju Neretve dva gliboderja (bagerja za čiščenje rešetnega dna) in s tem onemogočili izvoz boksita iz Hercegovine, ravno tako so junija 1942 po drzno izvedenem diverzantskem napadu, ko so bili oblečeni kot kmetje iz okoliških otokov, zavzeli parnik »Ica«, izkrcali vse

potnike na varno, parnik pa pred luko Živogošče zažgali.

Poleg udarnih akcij na morju so imeli partizanski pomorščaki še drugo nalogo. Predvsem vzdrževanje zvez med otoki samimi in med otoki in kopnem. Jasno je namreč, da so v ta namen partizani na morju uporabljali tudi manjše ladje in čolne na vesla ali pa na motor, vendar so morali biti zelo previdni in iznajd-

ljivi, in sicer zato, ker so italijanske oblasti v drugi polovici leta 1942 izdale predpis, da morajo vsi čolni in ladje biti locirani samo v določenih krajih, kjer bi bili pod njihovo stražo. Za partizane pomorščake je bil to težek udarec. Italijani so vestno nadzorovali izvrševanje tega predpisa, zato so partizani-pomorščaki čez dan manjše čolne namenoma potopili, da bi jih nato ponoči dvignili iz vode. Motorne čolne pa so vlekli iz vode in jih skrivali v bližini. Pa niso samo taki problemi pestili partizane na morju. Že od vsega začetka se je pojavil problem razstreliva. Ne le razstreliva zanje, temveč je bilo treba priskrbeti razstrelivo tudi za tovariše na

Nadaljevanje na str. 2

Torpedni predah

Nadaljevanje s prejšnje strani kopnem. Nekaj se jih je takoj spomnilo na minska polja stare jugoslovanske vojske, tako so julija 1942 začeli na Kornatskih otokih prva dezaktiviranja min, to je sicer nevarno delo in zahteva ogromno koncentracije, predvsem pa poznavanje min in dugih eksplozivnih teles. Tako so partizani — pomorščaki do leta 1943 izvlekli iz morja okoli 150 min, da pri tem sploh niso imeli izgub.

V decembru 1942 je prišel v partizane bivši poročnik korvete NDH Vladimir Škorpik, poznejši nardoni heroj, ki je bil že prej povezan s partijsko organizacijo v Makarski. Tako se V. Škorpik v Bosanskem Petrovcu sestal s tov. Titom in mu orisal svoj načrt o ustanovitvi partizanske mornarice, kot rezultat njenih razgovorov so 28. decembra 1942 v Podgori ustanovili 1. mornariško postajo. Ze 3 dni pozneje je izvedla 1. akcijo z ladjo »Pionir«. Ko je napadla konvoj motornih jadrnic in zaplenila ladjo »Istok«. Ravno tako so partizani v začetku leta 1943 ustanovili tudi obalno topništvo, imeli so protitankovski top brez merilnih naprav, s katerim so streljali na sovražne ladje, učinek pa je bil takšen, da je italijanska komanda nemudoma izdala ukaz naj oborožijo s topovi vse parnike in celo vlačilce remorkerje.

Ob kapitulaciji Italije je dobila nemška vojna mornarica daleč od svojih oporišč novobojvališče. Nemška kopenska vojska je zavzela obalo od Trsta pa do Albanije, ter v večjih mestih postavila svoje garnizije. Skrb nad oskrbovanjem teh garnizij je sprejelo poveljstvo vojne mornarice na Jadranu. Za oskrbovanje le-teh pa so bile najbolj primerne pomorske poti, ki pa za Nemce sploh niso bile varne, ravno tako jih Nemci niso bili sposobni zavarovati. In sicer zakaj: takrat nemška mornarica ni imela v Jadranu nobene baze, Otrantska vrata so držali zavezniki (Angleži) tako, da Nemci niso bili v stanju pripeljati svoje flote iz pristanišč v severnem morju. Da pa bi se okoristili z zapuščenimi italijanskimi ladjami ravno tako ni prišlo v poštev ker niso imeli mornarjev. No, kljub temu so si sčasoma Nemci le do neke mere opomogli, čeprav jim je tako stanje hodilo narobe ves čas okupacije ter začeli postopoma zasedati tudi nekatere pomembnejše otoke, popolnoma svoboden je ostal le otok Vis, ki je postal osnovna baza za akcije mornarice in za oskrbo in zvezo z enotami NOVJ na kopnem. Poleg tega je bil Vis važna točka za zvezo med našo obalo in otoki in našimi bazami in bolnišnicami v Italiji.

Na taki stopnji razvitosti naše mornarice so začeli pri nas deliti partizansko ladjeve na oborožene ladje NB (naoružani brod) in patrolne čolne PC. Oborožene ladje so bile večje ladje z nosilnostjo okoli 80 ton, to so bile večinoma tunolovci ali kočice, s hitrostjo 8 vozlov na uro, medtem ko so patrolni čolni bile le manjše ladje z okoli 30 ton nosilnosti ali pa še manjše. Hitrost so imeli isto kot oborožene ladje, vendar so bile zaradi manjše dolžine in tonaže bolj okretne. Razen teh ladij je mornari-

ca NOVJ imela še transportno-plovni park s 15 parniki ter 20 večjimi ladjami in 180 manjšimi ladjami in čolni. Mornarica NOVJ je bila s svojo improvizirano flotiljo oboroženih ladij v materialno-tehničnem pogledu najslabše opremljena vojna mornarica v drugi svetovni vojni. Skupna tonaža vseh njenih oboroženih ladij in patrolnih čolnov je bila manjša od tonaže enega samega modernega rušilca, tonaža vseh transportnih ladij skupaj pa je komaj dosegala tonažo manjšega prekoceanskega parnika.

Kljub temu in kljub težkim izgubam je od jeseni 1942, ko je bil ustanovljen pomorski vod z dvema ribiškima čolnoma in okrog 20 ljudmi, do maja 1945 mornarica štela že okrog 400 oboroženih in transportnih ladij ter 14.000 ljudi.

Kadri partizanske mornarice so bili v veliki večini ljudje, ki prej niso bili izobraženi za bojne naloge. Vendar so bili privrženi na življenje na morju. Ti ljudje so v boju s sovražnikom ob lastni tehnični zaostalosti pokazali izredne primere iznajdljivosti, vztrajnosti, požrtvovalnosti in junaštva.

»Verjeli smo, da bo to naša vojna mornarica,« je dejal maršal Tito, »ki je bila sestavljena samo iz ljudi in lesenih čolnov, ljudi z jeklenim srcem, uspela opraviti vse naloge, ki smo jih v tem obdobju postavljali pred njo, in da bo potem iz te mornarice zrasla nova močna mornarica, takšna, ki ustreza naši novi Jugoslaviji.«

Luciano Milok

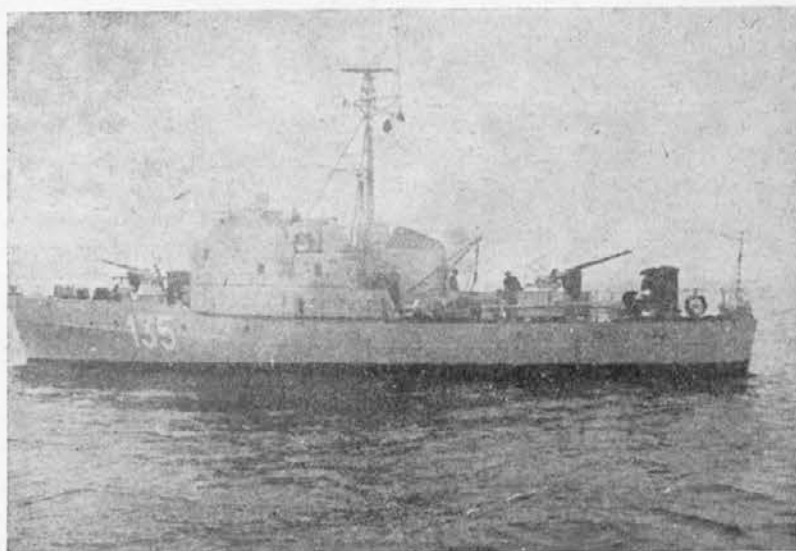

Na svetu je najbolj pravično razdeljena pamet. Vsakdo meni, da je ima dovolj.

Mnogi mnogokrat odklanjamo dobro idejo samo zato, ker ni naša . . .

POPRAVEK

Tiskarski škrat je ponagajal tudi Našemu glasu št. 2, in sicer na strani 8 — članek o nezgodah pri delu — zaposlenih nas je povprečno 2190 in ne 2,90 ljudi.

Patrolni čoln Riblič

Eden več v vrstah upokojenih delavcev

Iz naše tozd Živila je odšel v pokoj tovariš VLADIMIR DROŽINA, ki je opravljal dela in naloge vodje maloprodaje. Poleg svojih delovnih dolžnosti je opravljal tudi druge naloge v družbenopolitičnih in samoupravnih organih. Bil je predsednik delavskega sveta tozd Živila že v prejšnji mandatni dobi. To nalogo je opravljal tudi v tej mandatni dobi, vendar nas je zapustil na sredini. Svoje naloge je opravljal vestno pa naj bo to na svojem delovnem mestu ali v družbenopolitičnih in samoupravnih organih. Pri njegovem delu se mu je poznala prava trgovska natančnost in vestnost, saj je pred prihodom na dela in naloge vodje maloprodaje, opravljal dela poslovodje. Najprej v Izoli, potem pa zelo dolgo v poslovodni v Piranu, kjer so ga kupci poznali kot dobrega poslovodjo, delavci pa kot strogega »šefa«. Tov. Drožina je prišel na obalo z Brkinov, bolj natančno iz vasi Kozjane, o kateri slišimo tudi sedaj govoriti, ko se pogovarjamo o prostovoljnem mladinskem delu.

Ob odhodu v pokoj se je od sodelavcev toplo poslovil, njegove prve poslovilne besede pa so bile: »Ne vem, kaj naj rečem, saj prvič govorim ob taki priliki...«.

Na sejah, na sestankih in tudi ob drugih prilikah, mu nikoli ni zmanjkalo besed, tisti poslovilni dan pa je le težko izrekel besede slovesa pred odhodom v pokoj.

Nekdanji sodelavci mu želimo, da bi bila tudi leta v pokoju tako plodna, kot so bila dosedaj in pa to, da izkoristi proste dneve za vse tisto, kar si je želel, ko je še delal pa zaradi službenih dolžnosti ni mogel. Saj poznamo delo trgovca, poleti nič prostega, pozimi pa le s težavo. Če pa si poslovodja, potem pa je ta prosti čas še manjši, saj se moraš ukvarjati z mnogimi stvarmi, od nabave blaga, prodaje, obračuna, kadrovskimi težavami itd.

Za konec pa še to: »Upamo, Miro, da vas bomo kljub upokojitvi kdaj pa kdaj še videli v naši sredini.«

Albina Skapin

Prisrčno vzdušje — v TOZD ŽIVILA — tov. Drožina s sredi, s šopkom

Ustanovitev temeljne organizacije kooperantov pri HP Droga Portorož

Po združitvi KZ Izola in Lucija s HP Droga, do katere je prišlo leta 1977, sta dejavnosti le-teh prevzeli dve TOZD, in sicer TOZD »Kmetijska proizvodnja« (Sečovelje, Strunjska dolina, Izola — Rikorvo, Baredi, Morer), TOZD »Živila« pa v glavnem trgovsko dejavnost. V predmetu poslovanja imata ti dve TOZD delno nakazano tudi sodelovanje s kmeti, tako naj bi »Kmetijska proizvodnja« vršila odkup pridelkov, »Živila« pa trgovala z njimi na debelo in drobno, oskrbovala kmete z reprodukcijskim materialom itd., kar je čisto trgovski odnos.

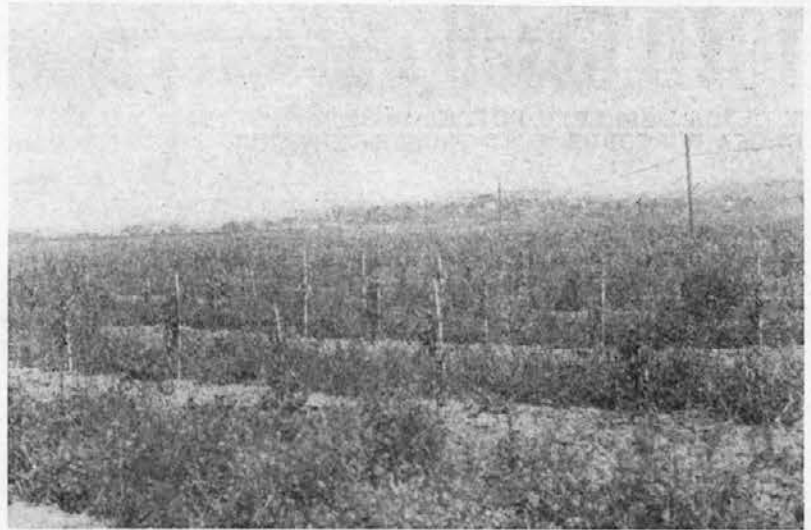
Res je, da kmetje niso že prej bili zadovoljni z delom bivših KZ, ki so se vedno bolj usmerjale v trgovino in zanemarjale proizvodnjo, z omenjeno reorganizacijo pa se stanje ni izboljšalo. Kmetje kooperanti, do nedavnega člani KZ, so imeli v DS TOZD »Kmetijska proizvodnja« tri delegate, pri novih volitvah pa so bili izpuščeni, saj je bila že tedaj predvidena ustanovitev TOK, o kateri je danes govora. Proizvodnja pa še vedno vodi za varovanje šestih kmetov kot delavcev v združenem delu, kar pa nikoli ne zadostuje. Novi zakon o združevanju kmetov (Uradni list SRS, št. 1/79), ki je v veljavi od 13. februarja 1979 določa, da kmetje imajo pravico da združujejo svoje delo, zemljišča in sredstva med seboj in z delom delavcev ter z družbenimi sredstvi v kmetijskih zadrugah in drugih oblikah združevanja kmetov, ali z družbenimi sredstvi v drugih organizacijah združenega dela.

S tem ustvarjajo podlago za svoj ekonomski položaj, ki je v osnovi enak družbenemu položaju, kot ga imajo delavci v združenem delu z družbenimi sredstvi, pogoje za zagotovitev svoje

nost dela in dohodek združenih kmetov. Zato je že dalj časa stalno prisotno vprašanje kdaj bo tudi na našem območju ustanovljena organizacija združenih kmetov, v kateri bodo kmetje pridelovali in vnovčevali pridelke, ustvarjali dohodek ter imeli zagotovljene vse samoupravne pravice.

Poznamo več organizacijskih oblik združevanja kmetov, tako KZ, DOK, TZO in TOK. TOK je v sestavi delovne organizacije, ki ni kmetijska zadruga, ima pa ti isti položaj, pravice, obveznosti in odgovornosti kot TOZD. Kmetje se združujejo v TOK (prej obrat za kooperacijo) zaradi določene kmetijske proizvodnje, lahko pa tudi zaradi zadovoljevanja celotnih svojih gospodarskih, socialnih, kulturnih in drugih potreb. Zaradi opravljanja določenih finančnih in kreditnih poslov (obnova nasadov, nabava mehanizacije, živine itd.) je v sklopu HP »Droge« predvidena tudi ustanovitev Hranilno kreditne službe.

Razmerja med TOK in delovno organizacijo ureja samoupravni sporazum, v katerem je govora zlasti o načinu usklajevanja planov in programov za

Nasadi hrušk v TOZD Kmetijska proizvodnja

dohodkovnih odnosov med proizvodnimi fazami, ki si sledijo od njive do potrošnika.

Med dosedanjimi razmišljanji je bilo poudarjeno stališče, da morata družbena in družbeno organizirana proizvodnja v osnovi imeti enak status, proizvodni proces pa naj bi bil razdeljen na pridelovanje, odkup in finalizacijo (sortiranje, pakiranje ter morebiti dodelavo in predelavo) proizvodnje, trgovine na debelo in trgovine na drobno, kar pomeni, da bodo kmetje v TOK pridelovali in pripravljali blago do prevzema in prevoza na trg, dohodek pa naj bi bil razdeljen na podlagi maloprodajne cene in vloženega družbenoproduktivnega dela. S tem smo razčistili dileme glede delitve dela in notranje organiziranosti TOK, ki zažira v sedanje poslovanje nekaterih TOZD kot sta »Živila« in »Kmetijska proizvodnja«.

Razumljivo je tudi, da tako organizirana proizvodnja, po gojena s pravočasnim sprejetjem plana prodaje in naročilom proizvodnje, kar pomeni tudi obvezo proizvodnje, da bo terminsko naročene količine pridelala in obvezo trgovine, da bo pripravljene pridelke, blago, prodala v skladu s stanjem na trgu. Pri odkupu in tudi pri dobavi reprodukcijskega materiala in uslugah imajo prednost v skladu z zakonom člani, sicer pa se priporoča, da v TOK združeni kmetje s samoupravnim sporazumom oblikujejo sklad rizika, ki naj bi pomagal razreševati probleme, ki nastajajo zaradi neurejenih tržnih razmer.

V TOK združeni kmetje, ki obdelujejo kmetijska zemljišča na katerih ima kdo lastninsko pravico in družbena zemljišča, se usmerjajo v proizvodnjo vrtnin, sadja in grozdja, zaradi izkoriščanja obsežnih površin pod travnjem, pa tudi v živinorejo.

Pri tem bo kmetijska pospeševalna služba TOK upoštevala dane ekološke pogoje, predvsem mikroklimo (oljke, zgodnje vrtnine) in možnosti namakanja, kakor tudi dosežke sodobne tehnologije, ki se uveljavlja v lastni, družbeni proizvodnji. TOK bo skupaj s KZS Izola — Piran ter z nastajajočo SIS za kmetijstvo storila vse potrebno, da se sedaj ekstenzivno obdelane površine v sečoveljski in strunjski dolini ter višjih legah čimprej vključijo v intenzivno proizvodnjo. Predvidene so agrarne

operacije za zaokroževanje in izboljšanje okrog 800 ha površin ter ureditev nasadov oljk, smok, kakija, breskev in hrušk ter drugega sadja in vinogradov s spupnim vlaganjem sredstev potom kmečkih skupnosti.

Zaradi lažjega usmerjanja proizvodnje bo TOK organizirala skupno pridelovanje sadik paradiznika, kumar, bučk, cvetače in drugih vrtnin ter sadik oljk in drugega sadnega drevja.

Sedanjo proizvodnjo je nedvomno mogoče povečati in pomeniti, še posebno s skupno rabo traktorjev in priključkov, namakalnih naprav in sploh z organizacijo kmečkih strojnih skupnosti.

Ugotavljamo, da individualna proizvodnja, ki jo zajemamo v celoti, znaša na območju bodoče TOK okrog 3000 ton zelenjave in sadja.

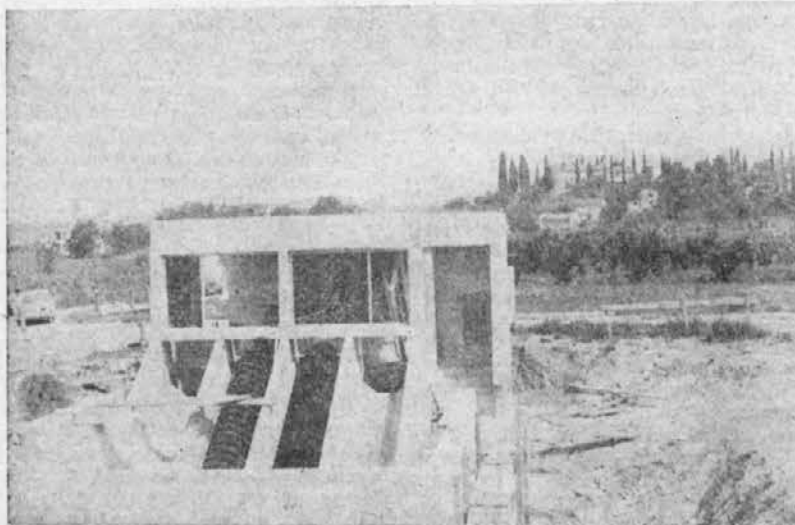
Pomembnejše so količine pridelanega paradiznika, kromirja, cvetače in ranega zelja, čebule, fižola v stročju ter jagod, češenj, breskev in hrušk, povečati pa bi bilo treba tudi proizvodnjo ohrovt, graha, česna, zimskega radiča in solate, peteršilja in korenja, špinacije in druge zelenjave na prostem in pod plastično folijo, nadalje jagod, smok, oljk, lupinastega sadja idr.

Z izboljšanjem in vključitvijo novih površin, z usmerjanjem proizvodnje v skladu s potrebami trga, je mogoče v srednje-ročnem obdobju 1981—1985 doseči proizvodnjo 4500 do 5000 ton sadja in zelenjave in jo dati v svežem ali predelanim stanju, za kar je v HP Drogi veliko možnosti. Dosedanji razgovori s predstavniki Skupnosti za sadje in zelenjavo kažejo, da se trgovina in potrošnja zanimata za naše pridelke, saj blaga ni preveč, le da je neenakomerno razdeljeno in ga ni vedno mogoče svežega prodati.

Naši kmetje imajo veliko volje in možnosti za povečanje in izboljšanje proizvodnje, želijo pa se vključiti v organizacijo združenih kmetov v kateri bodo njihove dolžnosti in pravice točno opredeljene, mi pa jim moramo pri tem pomagati. Zato v letu 1980 hočemo pravno in samoupravno pripraviti vse za ustanovitev TOK, ki naj bi začela poslovati s 1. 1. 1981.

Miran Marušič

TOZD Kmetijska proizvodnja

Črpalka za namakanje v sečoveljski dolini

socialne varnosti ter pogoje za uveljavitev svojega položaja v celoti socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov. To združevanje je prostovoljno na podlagi lastnih in skupnih gospodarskih in drugih koristi po načelu enakopravnosti, vzajemnosti in skupne odgovornosti.

Družbenopolitične skupnosti, tako tudi občini Izola in Piran, spodbujajo vse oblike združevanja kmetov, posebej pa tiste, ki zagotavljajo glede na stopnjo združenosti dela in sredstev večjo kmetijsko proizvodnjo, storil-

pospeševanje kmetijstva, oblikovanju združenih enot, strokovnih služb (pospeševanje itn.), razporejanju dela dohodka iz kmetijstva za uresničevanje skupnih programov in planov KZ, način skupnega ustvarjanja in uresničevanja pogojev za socialno in materialno varnost združenih kmetov, o skupnem programu izobraževanja idr.

Razumljivo je, da je uresničevanje vseh programov odvisno od obsega proizvodnje, od količine in kakovosti pridelkov, pravilne delitve dela in uresničitve

TOZD Gosad središče ob Dravi

V LETOŠNJEM LETU POTEKA DESETA OBLETNICA DELA V HP DROGA PORTOROŽ, TOZD »GOSAD« TOVARIŠU MARTINU HABJANIČU

Tovariš Martin Habjanič je bil rojen 28. junija 1934 v Žerovincih v skromni kmečki družini. Doma je iz Obreža 80, ter zaposlen v HP DROGA TOZD »GOSAD« od 20. 3. 1970 kot direktor TOZD »GOSAD«. Pred tem je delal več kot 5 let kot pospeševalec in nekaj let kot vodja obrata za kooperacije pri Kmetijskem kombinatu »JERUZALEM« Ormož. Na vseh odgovornih mestih se je zavzemal za širitev in večanje proizvodnje, za uvajanje nove tehnologije in proizvodnje, ter za večanje produktivnosti. Zavzemal se je predvsem za širjenje in uvajanje socialističnih odnosov ter samoupravnih odnosov na vasi in v vseh sredinah kjer je deloval.

Martin Habjanič

V svojem dosedanem življenju je delal in dela neumorno, saj že kot otrok ni vedel kaj je to igra, veselje, kaj je to čas brez dela, saj je otroška leta preživel na skromni kmetiji, kjer so morali otroci skupaj s starši delati vsa težka kmečka dela. Otroška leta je preživel v težkih časih, ko otroci niso poznali brezskrbnih šolskih počitnic.

Ko je zapustil osnovno šolo ter nadaljeval šolanje drugje, je že kot mladinec začel delovati družbeno-politično. Dve mandatni dobi je bil predsednik občinskega komiteja ZMS Ormož, dve mandatni dobi tajnik občinskega sindikalnega sveta v Ormožu, deloval je tudi kot član komiteja ZKS in član IO občinske konference SZDL. Bil je odbornik okraja Maribor in občinski odbornik, ter pozneje, ko se je zaposlil, sekretar OOKK pri Kmetijskem kombinatu, v času študija sekretar OOKK na višji agronomski šoli v Mariboru.

Bil je delegat na Zveznem kongresu ZMJ ter delegat na zveznem kongresu ZSJ. Ves čas je aktivno deloval tudi v raznih komisijah in odborih, tako pri občinski skupščini kot pri družbeno-političnih organizacijah.

V HP DROGO je prišel v letu 1970, ko je v Središču ob Dravi še bila majhna odkupna postaja. Zaposlenih je bilo približno 10 delavcev, v istem letu so se zaposlili novi kadri, ki so spremenili vsebino in organizacijo dela. Postavljeni ukrepi so pripomogli, da so že v istem letu ustvarjeni pozitivni rezultati poslovanja. Zaposlenih je bilo torej 10 delavcev, leta 1973 se je pripojil odkupni postaji Središče obrata CITRIX iz Veščice pri Ljutomeru iz delovne organizacije PETOVIA Ptuj. Odkupna postaja je s pripojitvijo pridobila status proizvodnega obrata in se preimenovala v obrat in odkupno postajo Središče ob Dravi.

Na iniciativo vodstvenih organov oziroma kadrov obrata CITRIX in ob podpori vodstva HP DROGA ter ostalih sodelavcev smo pristopili k izdelavi programa izgradnje novega obrata v Središču ob Dravi. Ob izgradnji obrata v letu 1977, je že v letu 1977 dobil obrat status temeljne organizacije združenega dela. Spriču hitrega razvoja, kadrovske zasedbe, surovinske baze in odločitve, da se gradi novi obrat v Središču ob Dravi je bil takrat podan predlog, da se postavi sedež TOZD v Središču ob Dravi.

Ob zagonu novega obrata je vodstvo obrata imelo velike težave s surovinami in ustrezno usposobljenimi kadri. Se tretje leto zapovrstjo ni bilo prave rasti naravnih gob. Iz navedenih razlogov je bila podana iniciativa kooperacijske proizvodnje gob. S »HMEZAD« TOZD KMETIJSTVO RADLJE ob Dravi smo sklenili sporazum za organizacijo proizvodnje šampinjonov. Investicijski program je že v realizaciji oziroma realiziran.

Tovariš MARTIN HABJANIČ je v desetih letih vsestransko pomagal pri delu sindikalne organizacije, kakor tudi mladinske organizacije. Zavzema se, da zaposleni čimširše in neposredno rešujejo vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo in rezultate dela. Posebej se zavzema za izvajanje samoupravljanja v vseh sredinah. Aktivno pomaga pri delu samoupravnih organov TOZD.

Kljub svojim velikim odgovornostim najde čas za probleme delavcev, najde čas, da delavca posluša, da mu poskuša pomagati pri reševanju njegovih problemov. Zavedamo se, da ga dodatno s tem še obremenjujemo, toda nikoli ne pokaže, da nima časa, da bi bil slabe volje, potrpežljivo posluša in z veliko dobre volje pomaga vsakemu, ki se obrne po pomoč ali nasvet.

Delavci TOZD »GOSAD« si želimo, da bi še dolgo ostal takšen kot je, kljub vedno večjim težavam pri delu in večjim obveznostim, pomagali smo mu in mu bomo še nadalje v tej mandatni dobi, ko je v letošnjem letu bil ponovno izvoljen za direktorja TOZD.

Ob deseti obletnici njegovega neumornega dela mu želimo veliko dobre volje in potrpljenja, saj mu bomo po svojih močeh pomagali pri delu, da bo tako še dolgo ostal v naši sredini.

Danica Krajnc

Opomba: O razvoju TOZD »GOSAD« ter nadaljnjem razvoju TOZD bomo poročali v eni od prihodnjih števil našega časopisa.

Pod izrazom »inventivna« ali »inovacijska dejavnost« si velik del ljudi še vedno predstavlja neko v bistvu visoko strokovno izumiteljstvo zapletenih novih strojev ali kaj podobnega, skratka nekaj kar ne more vsak ali kar zmorejo delati samo strokovno najbolj usposobljeni delavci.

Invencija je v bistvu izmišljanje novih rešitev, naprav ali postopkov, inovacija pa vsak izveden oziroma uresničen predlog novih ali že znanih postopkov in rešitev v procesu proizvodnje in poslovanja nasploh, če ta omogoča prihranke in sicer:

— prihranke na času potrebnem za opravljanje določenega dela (s tem se znižajo stroški za osebne dohodke idr.),

— prihranke na porabljenih surovinah, materialih, energiji, transportu in drugih proizvodnih storitvah,

— prihranke na storitvah pri vzdrževanju delovnih sredstev,

— prihranke na drugih materialnih stroških,

— prihranke, ki izhajajo iz povečane varnosti pri delu,

— prihranke iz neproizvodnih storitev drugih,

— prihranke iz ugodnejših pogojev za pridobivanje poslov,

— prihranke ali večji dohodek, ki izhaja iz:

prebivalcev 1000 novih izumov, Zahodni Nemci 500 novih izumov, Američani pa 350 izumov na milijon prebivalcev. Pri nas znaša to število okrog 50 izumov na milijon prebivalcev.

Pomeni to, da so Švicarji 20-krat pametnejši od nas ali, da so bolj delavni, bolj ustvarjalni?

Kardelj je v knjigi Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja zapisal nekako takole: da imaš »sreče toliko, kolikor si jo z delom ustvariš!« Čas bi bil, da bi mi naše teoretike končno upoštevali vsaj toliko kolikor jih hvalimo.

Rabili smo desetletja, preden smo, za Kidričem, ki je takoj po vojni opozarjal na vprašanje ustvarjalnosti, vso to stvar ponovno odkrili ter ji skušali dati ustrezno težo. Sprejemali smo sklepe, resolucije na vseh nivojih, proglašena so bila leta tehnoloških inovacij, toda žal, je tudi to po začetnem navdušenju precej omedlilo. Vzrok temu je med nami, v združenem delu, v tem da nismo ustvarili pogojev za kvalitetno in množično ustvarjalno dejavnost.

V lanskem letu je 7 delavcev v TOZD HP »DROGA« prijavilo 5 inovacij. Število teh je v primerjavi s povprečjem, na pri-

Ustvarjalnost - predpogoj razvoja

a) uvedbe novega ali izboljšane obstoječega tehnološkega postopka,

b) uporabe novih surovin s katerimi se doseže zamenjava deficitarnih in dražjih surovin,

c) proizvodnje novih proizvodov ali povečanja sortimenta v skupini proizvodov, ki jih OZD že proizvaja,

d) izboljšanja izkoriščenosti obstoječih zmogljivosti.

Oboje skupaj pa tvori ustvarjalnost pri delu, vrednoto kate-re bisto je, da omogoča z lastnim znanjem in sposobnostmi razreševati vsakdanje težave, ki so ovira, da bi lahko naredili več ali ceneje. Zal pa teh čisto ne obravnavamo kot ovire, ki jih je treba premagati, ampak se jim kratko malo na najlažji način izognemo.

Tako obnašanje je tudi eden od vzrokov, da smo Jugoslovani po množičnosti invencij in inovacij na repu industrijskih držav. Pa nismo med zadnjimi samo po tem, smo tudi po doseženem dohodku. Je pa oboje v veliki medsebojni odvisnosti.

Z zavistjo gledamo turista ali zdomca, ki se iz Nemčije ali Švice pripelje k nam z velikim avtom ali jahto, ki ima doma lepo, veliko hišo. To ne nastane samo od sebe. Je rezultat močnega gospodarstva, razvite industrije, ki temelji na najmodernejši tehnologiji, ki pa je plod njihove lastne pameti, rezultat njihovega razvojno-raziskovalnega dela in inovacijske dejavnosti. Da pa lahko imajo vse to in še marsikaj drugega ustvarijo poleg ogromnega števila inovacij npr. Švicarji letno na vsakih milijon

mer v Nemški demokratični republiki kjer v novatorstvu sodeluje vsak 4. zaposleni, naravnost porazno. Pa ni delo na tem področju niti najmanj slabo plačano, saj je bilo omenjenim 7 inovatorjem lani izplačano povprečno 5638 din. Vsak dinar izplačan za nagrado pa je dal povprečno 12 din koristi! Možnosti so za vsakogar, saj lahko vsak najde v svojem delovnem okolju stvari, ki bi lahko bile boljše. S tem ustvari korist družbi in sebi.

Inovacijsko dejavnost običajno delimo na dve skupini:

1. nenačrtna inovacijska dejavnost in

2. načrtna inovacijska dejavnost.

V prvo uvrščamo množično inovacijsko dejavnost v kateri lahko, kot je bilo že prej omenjeno, sodeluje vsak delavec. Ta oblika ustvarjalnosti pri delu je zelo pomembna, vendar je odvisna od volje posameznika, zato je ne moremo načrtovati. Tu pa nastane problem. Skupina avtorjev v knjigi »Inventivna dejavnost v združenem delu« namreč trdi: »Komericalni uspeh oziroma konkurenčnost je odvisna izključno od inovacij, toda nič več posameznih, ampak cele vrste, ki le tako zagotavljajo uspeh in napredek. Vsa sodobna teorija dobrin, družbenih ali posameznih, sloni na teoriji rasti, ta pa v celoti na inovacijskem procesu kot sestavnem delu same proizvodnje. Za konkurenčnost tistega, ki v ta proces ni vključen z lastnimi sila-

Nadaljevanje na 7. strani

Polletni obračun našega poslovanja

Delovna organizacija HP »DROGA« se je v prvem polletju tega leta srečevala s problemi, kot so:

- slaba oskrba tržišča s surovinami in drugim reprodukcijskim materialom,
- nejasno in nedefinirano devizno poslovanje ter pridobivanje deviznih sredstev za potrebe uvoza materialov za proizvodne temeljne organizacije,
- nedorečenost glede strukture cen za posamezne artikle,
- zaradi pomanjkanja surovin, je bilo potrebno menjavati proizvodne programe ter jih prilagajati možnostim proizvodnje glede na razpoložljive zaloge materialov v temeljnih organizacijah.

Poleg teh operativnih problemov, ki so silele temeljne organizacije na elastično organiziranost proizvodnje, pa ne smemo pozabiti na stabilizacijske ukrepe, ki nam jih je predpisal zakon, kakor tudi na tiste, ki so jih začrtale stabilizacijske komisije v posameznih temeljnih organizacijah.

Tudi pri tem polletnem obračunu poslovanja smo posebej izdelali prikaz z zakonom omejenih stroškov z namenom, da samoupravni in poslovodni organi v temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti obravnavajo dosežene stroške. V prikazih so podane tudi vrednosti, ki jih še lahko potrošimo do konca leta. Ti stroški ali izdatki se ne smejo prekoračiti čez določeni okvir, zato moramo biti toliko bolj pozorni na njihovo gibanje, zato moramo v temeljnih organizacijah ali delovni skupnosti sprejemati določene ukrepe za uravnavanje rasti teh stroškov. Ti ukrepi naj bi veljali predvsem za tiste temeljne organizacije, ki so že močno presegle polovico omenjenih stroškov.

Če se sedaj povrnemo na celotno poslovanje v prvem polletju za HP »DROGA« lahko ugotovimo, da se doseženi rezultati gibljejo v okviru načrtovanih, kar velja za večino temeljnih organizacij.

TOZD Kmetijska proizvodnja še vedno ne dosega načrtovanega rezultata, zaradi tega, ker se njeni prihodki začno formirati v veliki meri v tretjem tromesečju.

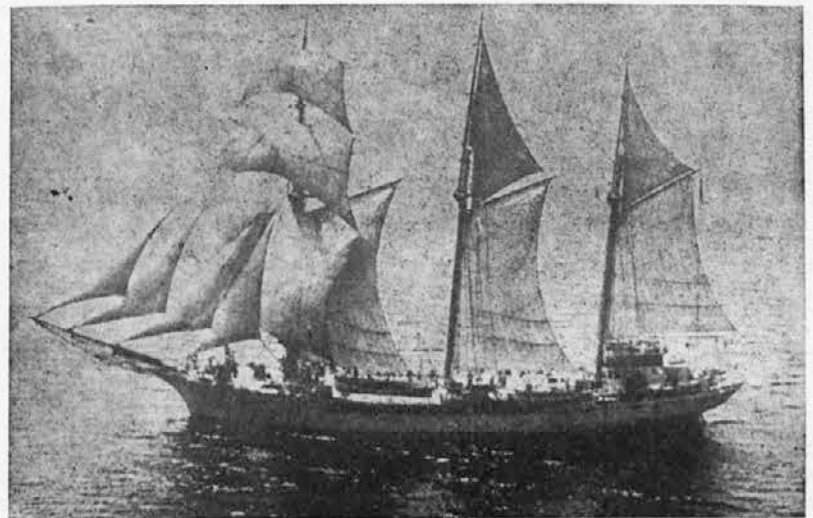
Poseben problem se javlja v TOZD Blagovni promet — organizacija transporta. Problem ni v organizaciji transporta, temveč v nedefiniranosti stroškov transporta ter njegova razmejitev med TOZD Blagovni prometom in drugimi proizvodnimi organizacijami. V TOZD Blagovni promet se pojavljajo stroški transporta (prevozi surovin), čeprav so to verjetno stroški proizvodnih TOZD.

V prvi tabeli prikazujemo doseženo fakturirano realizacijo nasproti planirani. Lahko ugotovimo, da je DO HP »DROGA« v okvirnem prikazu dosegla planirano vrednost realizacije. To velja tudi za večino temeljnih organizacij, razen za TOZD Gosad, TOZD Riba in TOZD Kmetijska proizvodnja. TOZD Gosad svojo dejavnost močno razvija v poletnih mesecih, enako smo ugotovili že prej za Kmetijsko proizvodnjo, medtem ko TOZD Riba bistveno poveča svoj ulov in s tem tudi realizacijo v jesenskozimskih mesecih.

V naslednjih tabelah št. 2 in št. 3, podajamo zgoščeni prikaz ugotavljanja dohodka in čistega dohodka za posamezne temeljne organizacije ter zbirno za delovno organizacijo HP »DROGA«.

Čeprav smo se srečevali s precejšnjimi problemi pri organizaciji poslovanja, lahko ugotovimo, da so temeljne organizacije uspešno zaključile polletno poslovanje. Ti rezultati nam morajo dati zagon ter zagotovilo, da bomo tudi v drugem polletju enako ali bolj uspešno poslovali.

Glavni računovodja
Branko Rojc

Jadran — šolska ladja JVM

Tabela št. 1

PRIKAZ DOSEŽENE FAKTURIRANE REALIZACIJE JANUAR—JUNIJ NASPROTI PLANU 1980

TOZD	Plan 1980	Doseženo I.-VI. 80	%
Soline	80,094.150,00	56.484.754,60	70,52
Začimbe	777.251.884,00	383.109.284,65	49,29
Sudest	169.698.270,00	94.374.727,99	55,61
Gosad	242.667.840,00	92.369.444,33	38,06
Kmetijska proizvodnja	23.292.000,00	2.599.943,25	11,16
Argo	275.462.280,00	135.361.119,05	49,13
Delamaris	638.167.282,00	309.807.914,12	48,54
Riba	58.762.320,00	22.542.822,80	38,36
Živila	376.245.000,00	187.769.485,75	49,90
Blagovni promet	136.100.000,00	78.375.355,71	57,58
DSSS	53.580.000,00	26.790.000,00	50,00
SKUPAJ	2.831.321.026,00	1.389.584.852,25	49,07

Tabela št. 2

ZBIRNI PRIKAZ UGOTAVLJANJA DOHODKA IN ČISTEGA DOHODKA V DO

	Realizacija	Porabljena sredstva	dohodek	Obveznosti iz dohodka	Čisti doh.
Soline	64.290.606,35	23.400.108,56	40.890.497,79	5.009.530,15	35.880.967,64
Začimba	380.922.393,78	337.220.529,20	43.701.864,58	23.505.485,52	20.196.379,06
Sudest	85.825.170,21	70.610.510,65	15.214.659,56	5.753.739,20	9.460.920,36
Gosad	96.902.073,23	73.637.966,71	23.264.106,52	8.669.844,07	14.594.262,45
Kmetijska proizv.	2.855.331,50	430.512,25	2.424.819,25	1.646.343,95	778.475,30
Argo	122.579.281,75	104.527.906,32	18.051.375,43	4.856.497,40	13.194.878,03
Delamaris	286.849.234,41	222.412.906,30	64.436.328,01	18.466.374,10	45.969.954,01
Riba	22.542.822,80	7.394.018,63	15.148.804,17	2.587.998,40	12.560.805,77
Živila	185.855.889,15	163.365.743,55	22.490.145,60	2.383.551,75	20.106.593,85
Blagovni promet	81.751.775,74	51.498.659,09	30.253.116,65	4.407.067,80	25.446.048,85
DSSS	31.171.261,58	13.236.118,46	17.935.143,12	1.360.509,45	16.574.633,67
SKUPAJ	1.361.545.840,50	1.067.734.979,72	293.810.860,78	79.046.941,79	214.763.918,99
PLAN 1980	2.831.321.000	2.239.896.000	591.425.000	158.271.000	433.154.000
%	48,09	47,66	49,67	49,94	49,58

Tabela št. 3

ZBIRNI PRIKAZ RAZPOREDITVE ČISTEGA DOHODKA V DO

	Čisti dohodek	Bruto OD	Stanovanjski prispevek	Drugi skladi
Soline	35.880.967,64	9.044.291,15	617.204,25	26.219.472,24
Začimbe	20.196.279,06	8.208.583,40	554.019,10	11.433.776,56
Sudest	9.460.920,36	5.128.697,80	349.217,68	3.983.004,88
Gosad	14.594.262,45	9.211.412,45	614.172,25	4.768.677,75
Kmetijska proizvodnja	778.475,30	497.128,25	281.347,05	—
Argo	13.194.878,03	8.908.860,35	610.260,25	3.675.757,43
Delamaris	45.969.954,01	34.990.383,25	2.376.941,00	8.602.629,76
Riba	12.560.805,77	11.213.826,35	765.221,15	581.758,27
Živila	20.106.593,85	16.380.731,80	1.122.172,45	2.603.689,40
Blagovni promet	25.446.048,85	23.218.624,95	1.604.246,30	623.177,60
DSSS	16.574.633,67	13.663.136,45	944.069,85	1.967.427,37
SKUPAJ	214.763.918,79	140.465.676,20	9.838.871,33	64.459.371,26
PLAN 1980	433.154.000	295.929.000	20.717.000	116.508.000
%	49,58	47,46	47,49	55,32

Iris program je specialna strokovna prodajna organizacija za prodajo izdelkov HP Droge družbeni prehrani. Družbena prehrana je vsaka organizirana prehrana izven lastnega gospodinjstva. To so restavracije v OZD (menze), restavracije, hoteli, šole, otroški vrtci in dijaški domovi, bolnice, restavracije v KS, skratka vse organizacije, ki imajo večje kuhinje. Naše izdelke prodajamo tistim, ki se poklicno bavijo s kuhinjo. Ravno zaradi tega pa so tudi vsi izdelki, ki so pakirani v večji embalaži od družinskih, namenjeni tej prodaji.

Hp Droga je spoznala, da je bodočnost v organizirani družbeni prehrani. Družinska prehrana vse vse bolj umika družbeni prehrani, ki iz leta v leto dobiva večji pomen. To se bo še posebno poznalo, ko bo upeljan nov delovni čas (v Ljubljani bo to že letošnje jesen). Ta usmeritev je imela in ima vpliv na planiranje in prestrukturiranje proizvodnje v Hp Drogi. Vsi plani naše bodočnosti vključujejo velik delež proizvodov za družbeno prehrano.

Taka prodaja, kjer je kupec tudi potrošnik, pa zahteva strokovni pristop, ki se bistveno loči od prodaje trgovski mreži. Zadovoljiti želje in potrebe večje skupine ljudi terja dosti strokovnega znanja, saj je poleg okusnosti in lepega izgleda jedi še kako pomembna prehranska in energijska vrednost določene jedi ali celega obroka. Vemo, koliko različnih želja se pojavlja v družini, če pa hočemo zadovoljiti potrebe večje skupine, pa moramo načrtovati premišljeno in upoštevati vse znanstvene dosežke na področju prehrane.

Iris program - kaj je to?

Iz dneva v dan slišimo vse pogosteje v HP Drogi za Iris program. Večina pozna to ime in ve kaj pomeni. Pomembno pa je, da to spozna sleherni delavec naše delovne organizacije. Spoznal bo, kam potuje izdelek v večjem pakiranju in komu je namenjen.

Ta velika naloga pa nalaga vsem sodelavcem Iris programa, da vložijo maksimalne napore za zadovoljitev vseh potreb. Izdelek, ki je namenjen Iris programu, mora najti tistega kupca-potrošnika, ki go bo kuhar v kombinaciji s še drugimi surovinami ponudil kot jed svojemu gostu. Uporabno vrednost izdelka mu moramo svetovati in nakazati čim več različnih variant in možnosti. Poleg tega pa paziti, da bodo vse prehranske vrednosti v začrtanih mejah.

Skupna naloga vseh velikih kuhinj in Iris programa je zdrava prehrana. Ta mora upoštevati vse potrebe človeškega organizma. Biti mora energijsko kvalitetna in vsebovati v zadostnih količinah snovi za gradnjo organizma. Bogata mora biti na vitaminih in mineralnih snoveh. Casovna razporeditev obrokov preko dneva je pomembna naloga, ki se poleg volumna posameznega obroka prilagaja dnevnemu ritmu med delom in rekreacijo.

Tako jasno zastavljeni cilji so narekovali, da da hp Droga večji poudarek družbeni prehrani. Rezultati so že jasno vidni. Pred tremi leti je bilo v Jugoslaviji prodano za okoli 2,5 milijarde (stare seveda) izdelkov Iris programa. Letos pričakujemo, da

cije. Degustacije pripravljamo za manjše število obiskovalcev, kjer jim natančno razlagamo prednosti o posameznih izdelkih. Drugi način degustacije pa je demonstracijski. Tu povabimo večje število naših odjemalcev in jim v popularni obliki prikažemo možnosti priprave in serviranja naših izdelkov. V začetku junija

Še en posnetek z degustacije jedil programa IRIS — spomladi 1980 v hotelu PALACE, Portorož

Posnetka z degustacije jedil iz programa IRIS — TOZD hotel Palace Portorož

bomo ta promet dosegli na širšem območju Ljubljane. Pa še drug podatek. Pred tremi leti smo imeli v Ljubljani okoli 200 milijonov (starih) prometa letno. Letos ustvarimo tak promet že v dobrem mesecu. Ta pomeni, da se je poraba in plasma izdelkov Iris programa povečala za 10-krat. To se zaenkrat v delovni organizaciji ne pozna tako občutno, ker prodaja pokriva le Slovenijo in Beograd, kot potrditev zastavljenih ciljev. Že do konca leta pa se bo prodaja širila v Zagreb, Sarajevo, Novi Sad in Makedonijo. Z razširitvijo trgovske mreže pričakujemo seveda tudi boljšo realizacijo. Po planu naj bi leta 1985 Iris program že plasiral okoli 35% proizvodnje celotne delovne organizacije. Tedaj bi morali biti pripravljeni tudi za izvoz izdelkov Iris programa. Načrtujemo, da bi poleg naših izdelkov izvažali tudi storitve sistema Iris programa, kar bi bila naša posebna prednost in mora biti naša perspektiva.

Poleg individualne obdelave kupca, kjer jim svetujemo, kako naj pripravijo jedilnike, katere naše proizvode naj vključijo, kakšne so prednosti naših izdelkov, razdeljujemo tudi strokovni material, ki ga pripravljamo za naše potrošnike. Za naše potrošnike pripravljamo tudi degusta-

sme imeli tako degustacijo v Portorožu. Bogato obložena miza je nudila lep pregled jedi iz naših proizvodov. Taka jedila lahko serviramo tako v hotelu, kot v delavski restavraciji ali šolski kuhinji. Vsi prisotni so bili nad izborom strokovno pripravljene degustacije navdušeni.

Tako je naše delo. Vodstvo hp Droga in samoupravni organi so se pravilno odločili, ko so dali večji pomen prodaji družbeni prehrani. Ocenili so še velik »manevrski« prostor in s tem tudi možnost širjenja proizvodnje, smotrnejše izrabljanje kapacitet in predvsem angažiranje in več lastnega dela, kar je garancija za boljši jutri našega delavca in tudi boljše stimuliranje ob večjem delu in angažiranju.

Žal pa moram na koncu dodati, da so še posamezniki, ki temu programu niso najbolj naklonjeni. Njihov pogled je tipično podjetniški in lokalistični. Ne zavedajo se prednosti, ki jih nudijo dohodkovni odnosi, niti ne vidijo bodočnosti izven lastnih lokalnih meja.

Praksa in uspehi Iris programa tudi tem dokazuje, da je bodočnost v odpiranju in v dohodkovnem povezovanju, ne pa v administrativnih, birokratskih okovih, kot si jih zamišljajo in se zanje zavzemajo. Erik Kurent

Družbena prehrana — in mi

Smo s toplimi malicami — kvaliteto le teh — zadovoljni ali ne? Smo topli obrok med delom — stališče, priporočilo in obenem stalno akcijo republikanskih sindikatov — v popolnosti razumeli? In ne nazadnje, smo pri tem naredili korak naprej? Pred nami so načrti za srednjeročno obdobje 1981-85, poiščimo v tem mestu tudi za družbeno prehrano...

Na nekatere teh vprašanj boste našli odgovore v naslednjem pogovoru s tovarišico MARIJO DOVČ.

DOVČ MARIJA-MIŠA, tako jo priljubljeno kličemo, opravlja dela in naloge glavne kuharice v edini kuhinji HP DROGE (TOZD »ARGO«), sama nabavlja jedačo in pijačo, opravlja vsa koordinacijska dela, ki so potrebna, da je lahko malica ob 9. uri na naših mizah.

Topla malica! Ponekod so na razpolago tudi hladni sendviči, o čemer bomo spregovorili kasneje. S tovarišico Mišo smo se hoteli pogovoriti o vsem v živo, mimo ovinkov!

NAŠ GLAS: Miša, povejte nam takoj na začetku, kako začnete z delom, da ob 9. uri nasitite nas lačne...

MIŠA: Na kratko gre nekako takole — v petek moram sestaviti jedilnik za teden ali dva. Pa ne mislite, da ga potem lahko vedno uredim. Kadar ne dobimo surovine, moramo jedilnik spreminjati. To se večkrat zgodi, čeprav imamo svoje stalne dobavitelje KOSAKI, TIMAV, NANOS, EMONA in drugi. Nabavljamo tam, kjer je pač več izbire in kjer so cene nižje. Tudi na to zadnje se oziram.

NAŠ GLAS: Kako pa nabavljate surovine, za daljše obdobje, ali je dovolj skladiščnega prostora?

MIŠA: Meso nabavljamo le za dan ali največ dva dni (hladilnik je dotrajal, nujno moramo nabaviti novega), ostale surovine kot so krompir in fižol ter podobno nabavljamo kot ozimnico.

NAŠ GLAS: Koliko malice skuhate dnevno, kaj mislite o tem, da bi predstavniki TOZD sodelovali pri sestavljanju jedilnika?

MIŠA: V zimskem času skuhamo po 1000 malic, poleti pa malo manjše število obrokov.

Glede izbire jedilnikov pa takole — nič nimam proti skupni komisiji za DO, da pa bi vsaka TOZD posebej sestavljala jedilnike... Nikoli, potem kar odam kuharijo iz rok... Nimate pojma kako smo različnih okusov...

NAŠ GLAS: Sedaj smo ravno pri kuhi, Miša, koliko vas je, ki nam kuhate?!

MIŠA: V kuhinji nas je 12, za vse delo, od nabavljanja do pomivanja in čiščenja...

Bilo nas je 13, pa je ena tovarišica odšla, vseeno vse opravimo same, kar se pa pozna edino pri delu, ne pa tudi pri plačilu...

NAŠ GLAS: Tovarišica Miša, upam, da pri svojem delu slišite tudi kakšno pohvalo — vendar, večkrat sem že slišala in prebrala, da malice niso dovolj kvalitetne, sveže pripravljene (za drugo izmeno), da niso pestre, kakšno je vaše mnenje o teh

trditvah? O tem večkrat razpravljala sindikat po TOZD, vam kdaj pošljejo kakšen zapisnik?

MIŠA: Pohvale ima vsakdo rad, a tudi brez njih se da živeti. Tudi kritike rade poslušamo, če so le zdrave...

Hudo nam je, kadar so kritike neupravičene, neutemeljene, kadar prehajajo že v žaljivke. To boli.

Glede malic za drugo izmeno trdim, da jih pripravljamo sveže, trdim, a vendar brez uspeha. V dokaz sem poskušala za drugo izmeno skuhati drugačen jedilnik od dopoldanskega, pa zopet ni bilo prav... zakaj ne jemo kar jedo zjutraj! Zapisnikov o razpravah o malicah še nisem prejela nikoli. Pa še nekaj. Priporobe o slabih malicah so se začele pojavljati v glavnem pred

Tovarišica Marija-Miša Dovč

nekaj leti. Odkar so bogatejše, boljše malice, je več kritičnih pripomb.

NAŠ GLAS: Kaj mislite s tem povedati?

MIŠA: Trdim, da smo bolj razvajeni, še več, da smo preveč razvajeni. Kadar je malica boljša in tako dražja so ljudje tiho, kadar pa je malica cenejša so že pripombe — mar to »košta« 30 din?

NAŠ GLAS: Miša, predlagam, da preidemo na drugo temo. Povejte prosim, kako je z izobraževanjem vas, ki delate v kuhinji?

MIŠA: Včasih se slišijo tudi predlogi o tem. Vendar je takole, mlajši kadri prihajajo (če nam jih uspe pridobiti) že usposobljeni. Starejše tovarišice imajo že za seboj po 20 in več let prakse, zanje bi bilo to težko...

NAŠ GLAS: Dandanes nihče ne uide nekemu izobraževanju...

MIŠA: Res je. Na obali imamo združenje delavcev družbene prehrane. Imamo redne sestanke, dogovore in pogovore. Včlanjeni so delavci s področja DP iz TOMOSA, SGP GORICA, LUKA, MEHANOTEHNIKA, STAVBENIK, LAMA in še nekateri drugi.

Glede mojih trditvev o izbirčnosti in razvajanosti velja enako tudi za ostale DO. O tem se na sestankih redno pogovarjamo. Enako o jedilnikih.

NAŠ GLAS: Mimogrede ste prej omenili, da ljudi za delo v kuhinji ni lahko dobiti. To sicer vsi vemo, vendar, ali se ne da nič narediti?

MIŠA: Kuhanje je naporno, težaško delo. Spremlja ga vročina in hlad, zastojev ne sme biti, v kuhinji ne moremo reči »to bomo pa jutri naredili...«, predvsem pa spremlja delo v kuhinji nevhvaležnost...

Tudi z investicijami v kuhinji se ne moremo pohvaliti. Trenutno zelo slabo delata bojler in hladilnik...

Plan potreb smo že zdavnaj oddali, a kdo ve kam je zašel... želimo imeti le dobre malice!

NAŠ GLAS: Miša, prav gotovo vas še kaj teži pri vašem delu. Jaz ga premalo poznam, povejte vi kaj brez mojega vprašanja...

MIŠA: O, da! Predvsem nekaj reči. Embalaža. Steklenice od raznih pijač. Želim si, da bi tole vsi prebrali. EMBALAŽA JE DRAŽJA OD SAME PIJAČE. NE PUŠCAJTE JE VSE POVSOD. Kadar ljudi na to opozarjam, pa sem seveda neprijazna...

Pa še nekaj me boli. Po uvedbi dnevnih blokov se pojavlja nekaj, kar dela več škode kot koristi. Posamezniki, ki jim malica ne ustreza, vzamejo za dnevni blok pecivo, mesni doručak, sirče za domov, hrana ostaja, delavci ne jedo tople malice... Počasi bomo morali te dodatne artikle odstraniti. Sicer pa, saj nismo trgovina.

NAŠ GLAS: Kako spremljate stroške za DP?

MIŠA: Zase delam mesečni obračun in imam do neke realno sliko. Odkar pa je pri nas tovariš Rojc, računovodja, moramo povedati, da imamo o tem pregled. Tov. Rojc pride, nam svetuje, predlaga, se pogovorimo. Vsaka mu čast! Ceno za malice smo na zadnje sestavili januarja 1980, od takrat so se surovine podražile, celo kruh — ne bom presenečena, če bo pri DP izguba...

NAŠ GLAS: Miša, kako je s sendviči? Ali lahko dobimo malice namesto toplih malic v približni vrednosti?

MIŠA: Seveda lahko. Vendar, če smo v kuhinji pravočasno obveščeni. Ne mislite pa, da vrednost sendviča odstopa od tople malice. Surovini za sendviče pripada tudi določen kolo, treba je surovino rezati, vagati, pripravljati — predtem nabavljati itd. Na prvi videz pa je najlažje reči, to ni vredno 30 din. Mi v kuhinji pa tudi delamo za OD, upoštevajte plačilo tudi za to režijo.

NAŠ GLAS: Tovarišica Miša, samo še eno vprašanje. Vem, da vas včasih — kuharice — kritiziramo, prepričana sem, da tudi neupravičeno. Vi, Miša, pa ste vedno nasmejani, prijazni in dobre volje, kako vam to uspeva?

MIŠA: Kaj bi rekla? Rada imam svoje delo, rada vidim okoli sebe zadovoljne in siteljudi. V kuhinji se trudimo, soočamo se tudi z »vročo krvjo« nekaterih... pa skušamo prijazno raztolmačiti, pojasniti. Kljub temu smo včasih vse, le ljudje nismo...

Tovarišica Miša je tudi to zadnje povedala z nasmehom, trpim sicer. Najin pogovor ni bil

nemoten. Med tem je Miša dajala svojim sodelavkam navodila, nasvete.

Ko sem odhajala je že prijetno dišalo (ob 8. uri zjutraj), opazila sem, da ena tovarišica čisti riž (še vsako manjše gospodinjstvo ga ne!), slišala sem, kako solate ne bo, kako je treba iti po JUPI, ker ga niso pripeljali... Problemov še in še. Malica pa mora biti točno ob 9. uri pripravljena!

Pogovor vodila: Dragica Mekiš

USTVARJALNOST — PREDPOGOJ RAZVOJA

(Nadaljevanje s 4. strani)

mi, je edina alternativa nizke plače.

Za to ni dovolj, da uspemo zagotoviti množično ustvarjalno dejavnost med delavci, saj je praksa v razvitejših državah pokazala, da mora razvoj temeljiti predvsem na načrtovani inventivni in inovacijski dejavnosti v za to zadolženih strokovnih službah: razvojnih in marketinških službah za organizacijo poslovanja in drugih. Strokovne službe so dolžne zbirati podatke o potrebah in možnostih trga, oblikovati na podlagi tega najprimernejše nove izdelke, določiti najprimernejše surovine in postopke izdelave, predlagati ustrezne načine obnašanja nasproti zunanjem dejavnikom in znotraj skupine združenega dela, spremljati življenjsko dobo izdelka ter ga v primernem trenutku zamenjati z novim, boljšim izdelkom, skratka: iskati in predlagati morajo vedno nove, za vse nas boljše rešitve. Ta ustvarjalnost pa bi morala na takih stopnjah strokovnega dela biti ena od glavnih osnov za pridobivanje osebnih dohodkov.

Veliko je še načinov in postopkov, do katerih se je dokopala znanost, ki v marsikaterem okolju še čakajo na uporabo.

V obdobju po vojni so nam višje in visoke šole dale 650 tisoč strokovnjakov, med njimi največ inženirjev. Ruski pisatelj Solženjcin v neki svoji knjigi ni hotel uporabljati tujke »inženir«, ker je premalo povedala o tem delu, pač pa ga je imenoval »ustvarjalec« in tako menil, da se je ta izobraževal za ustvarjanje novega. Ob tem se vprašajmo: Kje so pri nas ti strokovnjaki? Kaj ustvarjajo? Ustvarjajo dovolj? Če ne, kje so vzroki temu?

Na koncu velja navesti še citat Lenina, ki je, ko je doumel zakonitosti med vlaganjem v tehnološki razvoj in stopnjo razvitosti družbe, leta 1917 zapisal: »Ali bomo padli, ali pa bomo tudi ekonomsko dohiteli napredne države in jih prehiteli.«

Lahko izbiramo!?

Srečko Gombač

NAŠ GLAS

UREDNIŠTVO DSSS

PORTOROŽ

Pripravili smo vam pregled kadrovskih sprememb

Prišli v delovno organizacijo:

v letu 1980 — od 1. 1. do 30. 6.

TOZD »ARGO«

1. VESELINOVIC Milena	1. 1. 1980 — vodja DG kvalitete proizvodnje
2. PAVLICA Rihard	1. 1. 1980 — izmenovodja proizv. par. in pas.
3. SEVCNIKAR Adela	1. 1. 1980 — analitik
4. JERMAN Jožica	1. 1. 1980 — laborant

TOZD »BLAGOVNI PROMET«

1. CENDO Jelena	3. 1. 1980 — administrator (Zagreb)
2. OGRIN Marjan	1. 1. 1980 — trgovski potnik (Zagreb)
3. MIKLAVEC Marinka	14. 1. 1980 — koref. prodaj. področja (Zagreb)
4. BONIFACIO Marcelo	1. 2. 1980 — analit. dela v DE skl. in trans.
5. EFERL Alfonz	1. 2. 1980 — pomočnik direktorja TOZD
6. VRANIČAR Jurij	5. 2. — skladišč. v skl. Ljubljana
7. STUPAR Zdravko	7. 4. 1980 — skladiščni delavec
8. ZVONAR Andrija	7. 4. 1980 — skladiščni delavec
9. DOLGAN Elija	1. 5. 1980 — referent za izvoz-uvoz
10. MEJAK Tatjana	2. 6. 1980 — pripravnica
11. BUCAJ Adrijana	2. 6. 1980 — pripravnica
12. CASAR Marija	23. 6. 1980 — knjigovodja OS, drob. stroškov
13. NASTRAN Marija	23. 6. 1980 — ref. dela za teh. dokumentacijo (Ljubljana)
14. BIZJAN Janko	23. 6. 1980 — skladiščni delavec (Ljubljana)

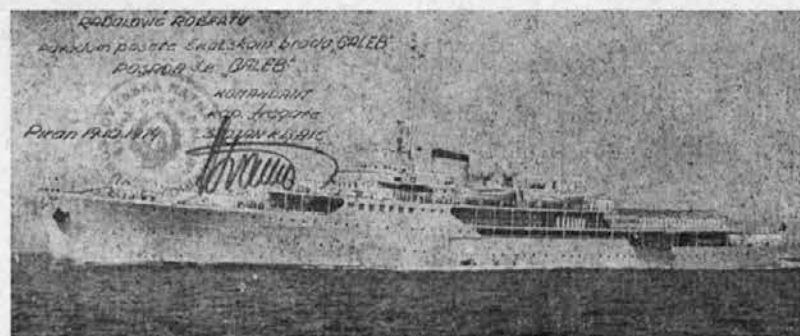
TOZD »DELAMARIS«

1. DEŽJOT Zorko	1. 1. 1980 — vodja DG kontrola kvalitete
2. DRINOVEC Vesna	1. 1. 1980 — analitik
3. JEVTIČ Slavka	1. 1. 1980 — analitik
4. TODOROVIC Jelka	1. 1. 1980 — analitik
5. KOVAC Radosavka	1. 1. 1980 — analitik
6. KALIGARIĆ Mira	1. 1. 1980 — laborant
7. TORINO Aleksandra	1. 1. 1980 — analitik
8. ČATIĆ Hajrija	3. 1. 1980 — predelovalec rib
9. FLEGO Josip	3. 1. 1980 — čuvaj
10. ŽNIDARŠIĆ Darinko	4. 2. 1980 — voznik viličarja
11. BOŠKOVIĆ Emira	7. 2. 1980 — predelovalec rib
12. BABIČIĆ Dragica	11. 2. 1980 — predelovalec rib
13. FIČKOVIĆ Štefica	18. 2. 1980 — izdelovalec pločevink
14. MARKOVIĆ Milan	18. 2. 1980 — transportni delavec
15. VUČIĆ Emilija	18. 2. 1980 — predelovalec rib
16. SIMIĆ Milica	18. 2. 1980 — predelovalec rib
17. VASIĆ Dušan	19. 2. 1980 — transportni delavec
18. SENIĆ Ružica	3. 3. 1980 — izdelovalec pločevink
19. DABIĆ Milanka	3. 3. 1980 — izdelovalec pločevink
20. SAVIĆ Radmila	3. 3. 1980 — izdelovalec pločevink
21. EKIĆ Asima	17. 3. 1980 — predelovalec rib
22. LISIĆ Behija	17. 3. 1980 — izdelovalec pločevink
23. STANKOVIĆ Novica	15. 3. 1980 — urejevalec strojev
24. ANIĆ Marija	18. 3. 1980 — predelovalec rib
25. HEMIĆ Merdža	24. 3. 1980 — predelovalec rib
26. PATAJAC Živko	24. 3. 1980 — pripravljalec rib
27. LAZAREVIĆ Mira	1. 4. 1980 — predelovalec rib
28. GREGORIĆ Marta	1. 4. 1980 — predelovalec rib
29. KLARIĆ Ivo	2. 4. 1980 — pripravljalec rib
30. LUTMAN Uroš	14. 4. 1980 — skladiščni delavec

31. PEČAN Breda	1. 5. 1980 — vodja priprave proizvodnje
32. ZALOVIĆ Stanko	5. 5. 1980 — pripravljalec rib
33. POVH Zlatko	12. 5. 1980 — strojnik v hladilnici
34. MILINKOVIĆ Ljilja	12. 5. 1980 — predelovalec rib
35. ČATIĆ Mujo	12. 5. 1980 — pripravljalec rib
36. KLJAKIĆ Sabit	12. 5. 1980 — pripravljalec rib
37. MEHIĆ Rasim	12. 5. 1980 — pripravljalec rib
38. HORVAT Zlatica	27. 5. 1980 — predelovalec rib
39. RUBA Mario	1. 6. 1980 — pom. poslovod. ribar. Pula
40. JEKIĆ Jagoda	2. 6. 1980 — predelovalec rib
41. STJEPANOVIĆ Slavojka	2. 6. 1980 — predelovalec rib
42. CEHIĆ Refik	3. 6. 1980 — pripravljalec rib
43. KIZIĆ Sretana	9. 6. 1980 — izdelovalec pločevink
44. KLJAJIĆ Ankica	9. 6. 1980 — izdelovalec pločevink
45. STJEPANOVIĆ Jovanka	25. 6. 1980 — predelovalec rib

TOZD »GOSAD«

1. CULEK Avgust	16. 1. 1980 — računovodja TOZD
2. DEČKO Srečko	11. 3. 1980 — vzdrževalec
3. ZOREC Marta	11. 3. 1980 — tajnica TOZD
4. MAJČ Valerija	11. 3. 1980 — obračunovalka OD
5. CVETKOVIĆ Djuro	1. 4. 1980 — odkupovalec
6. MITROVIĆ Slavko	1. 4. 1980 — skladiščni delavec
7. TOPOLNJAK Ivan	5. 5. 1980 — vodja OPP in TPP
8. BRAČIĆ Franc	5. 5. 1980 — skladiščnik
9. KOVAČ Jelena	1. 6. 1980 — tehnologinja
10. CELAR Stefan	12. 5. 1980 — mlinar

Galeb — šolska ladja JVM

TOZD KMETIJSKA PROIZVODNJA:

1. KLEVA Gino	10. 3. 1980 — vinograd., nedol. čas
2. MAJCENOVIC Marjan	1. 3. 1980 — vinograd., nedol. čas
3. MARUŠIĆ Miran	1. 3. 1980 — vodja DE Kooperacije, nedol. čas
4. LOVRENCIĆ Janko	31. 5. 1980 — vzdržev. kmet. strojev, nedol. čas.
5. JAKOPOVIĆ Pavica	6. 5. 1980 — sadjar, nedol. čas
6. DIMČIĆ Miroslav	13. 5. 1980, delavec, določen čas
7. DJORDJEVIĆ Nedeljko	13. 5. 1980, delavec, določen čas
8. GORČIĆ Zoran	13. 5. 1980, delavec, določen čas
9. ILIĆ Cvetko	13. 5. 1980, delavec, določen čas
10. ILIĆ Milorad	13. 5. 1980, delavec, določen čas
11. ILIĆ Svetislav	13. 5. 1980, delavec, določen čas
12. JOVANOVIĆ Stevo	13. 5. 1980, delavec, določen čas
13. MILOSAVLJEVIĆ Časlav	13. 5. 1980, delavec, določen čas
14. PEŠIĆ Stanko	13. 5. 1980, delavec, določen čas
15. PETKOVIĆ Zlatomir	13. 5. 1980, delavec, določen čas
16. STANKOVIĆ Mirko	13. 5. 1980, delavec, določen čas
17. STOJANOVIĆ Čedomir	13. 5. 1980, delavec, določen čas
18. STOJANOVIĆ Srbojub	13. 5. 1980, delavec, določen čas
19. ZDRAVKOVIĆ Božo	13. 5. 1980, delavec, določen čas
20. ZDRAVKOVIĆ Živorad	13. 5. 1980, delavec, določen čas

Nadaljevanje na str. 9

Nadaljevanje s strani 8

- 21. KONSTANTINOVIĆ Radomir 14. 6. 1980, delavec, določen čas
- 22. NIKOLIĆ Veroljub 14. 6. 1980, delavec, določen čas
- 23. STOJANOVIĆ Tomislav 14. 6. 1980, delavec, določen čas
- 24. DJORDJEVIĆ Rade 23. 6. 1980, delavec
- 25. BUSER-JOVIĆ Staška 1. 7. 1980, pripravnik SSI, nedoloč, čas
- 26. ROJAC Bruno 1. 7. 1980, pripravnik SSI, določ. čas
- 27. FUKS Boris 11. 7. 1980, delavec, določ. čas

TOZD »RIBA«

- 1. KRBAVAC Anton 3. 1. 1980 — čuvaj
- 2. SKRLIĆ Nevio 15. 1. 1980 — čuvaj
- 3. ŠAULE Libero 15. 1. 1980 — čuvaj
- 4. GRBIN Ivan 15. 1. 1980 — ribič
- 5. MAHNE Emil 1. 2. 1980 — elektrotehnik
- 6. PAHOR Endi 1. 2. 1980 — ribič
- 7. BIZJAK Marino 11. 2. 1980 — ribič
- 8. BOŽIĆ Armando 11. 2. 1980 — ribič
- 9. KRAMPF Ermando 11. 2. 1980 — ribič
- 10. RADMAN Valter 22. 2. 1980 — strugar
- 11. KODELJA Zdenko 16. 3. 1980 — ribič
- 12. BILAS Radovan 1. 4. 1980 — ladijski mehanik
- 13. GAJZER Milan 8. 4. 1980 — ribič
- 14. HRVATIĆ Rajko 14. 4. 1980 — RTV — mehanik
- 15. MOKORIĆ Ivan 9. 4. 1980 — motorist
- 16. GREGOROVIĆ Soka 18. 4. 1980 — tajnik
- 17. ALIĆ Branko 15. 4. 1980 — osvetljevalec
- 18. ROMANELLO Mario 23. 6. 1980 — ribič

TOZD »SOLINE«

- 1. STANOJEVIĆ Milena 1. 1. 1980 — analitik-tehnolog
- 2. KOCJANČIĆ Silvan 3. 1. 1980 — pripravnik
- 3. TADIĆ Luka 11. 1. 1980 — vzdržev. elekt. naprav
- 4. ČASAR Marjan 17. 1. 1980 — ročni embaler
- 5. UBIPARIPOVIĆ Mirjana 21. 1. 1980 — ročni embaler
- 6. KRMAC Marjana 28. 1. 1980 — ročni embaler
- 7. GOLJA Tatjana 31. 1. 1980 — obračunavalec OD
- 8. GASHI Ramadan 1. 2. 1980 — ročni embaler
- 9. ONDOZI Samedin 1. 2. 1980 — solinar
- 10. BAZIKA Zvonko 8. 2. 1980 — pripravnik
- 11. FUKS Branko 18. 2. 1980 — ročni embaler
- 12. FUKS Vesna 3. 3. 1980 — ročni embaler
- 13. DELBELO Lucijan 3. 3. 1980 — ročni embaler
- 14. BONIFACIO Sergio 14. 3. 1980 — solinar
- 15. MAHIĆ Uzeir 16. 5. 1980 — solinar
- 16. MUMINOVIĆ Mujaga 16. 5. 1980 — solinar
- 17. LULIĆ Šabo 16. 6. 1980 — solinar
- 18. JOVANOVIĆ Aleksander 24. 6. 1980 — solinar
- 19. PETROV Jordan 24. 6. 1980 — solinar

TOZD »SUDEST«

- 1. MEZGEC Marija 3. 1. 1980 — embalarica
- 2. VOLK Pera 3. 1. 1980 — embalarica
- 3. VOLK Miljenka 3. 1. 1980 — embalarica
- 4. POLES Frančiška 3. 1. 1980 — embalarica
- 5. VALENČIĆ Anton 14. 1. 1980 — skl. del. — viličarist
- 6. GUSTINČIĆ Vida 22. 1. 1980 — embalarica
- 7. CERKVENIK Vlasta 1. 3. 1980 — pripravnica
- 8. JURISEVIĆ Darijo 21. 4. 1980 — instalater
- 9. GEGLAR Rudi 17. 6. 1980 — delavec pri rezalnem stroju

TOZD »ZAČIMBA«

- 1. MILIČEVIĆ Marija 1. 1. 1980 — vodja DG v kontrol. lab.
- 2. LUNDER Vida 1. 1. 1980 — analitik — lab. tehnik
- 3. KOSIR Jožef 28. 1. 1980 — posluževalec strojev
- 4. BAZJAK Marina 4. 2. 1980 — embalarica
- 5. JEREMIĆ Vukosava 7. 2. 1980 — embalarica
- 6. BASANEŽE Zdenka 22. 2. 1980 — embalarica
- 7. HRVATIN Marija 1. 3. 1980 — kemijski tehnik

- 8. DEBERNARDI Romeo 5. 5. 1980 — vzdrževalec elektro naprav
- 9. GEI Bruno 15. 5. 1980 — posluževalec strojev
- 10. BEM Vesna 23. 5. 1980 — kemijski tehnik

TOZD »ŽIVILA«

- 1. CEROVAC Imil junij 1980 — sklad., Lucija
- 2. PRAGARAC Milan junij 1980 — sklad., Lucija
- 3. BENČIĆ Vesna junij 1980 — prod., posl. 19
- 4. MEŽNAR Veronika junij 1980 — prod., posl. 21
- 5. PEROŠA Robert junij 1980 — prod., posl. 21
- 6. PRODAN Peter junij 1980 — sklad., Izola
- 7. SALIHI Remza junij 1980 — prod., Pula
- 8. JURAS Drina junij 1980 — prod., Pula
- 9. MILIĆ Nada junij 1980 — prod., Pula
- 10. BOŽINOVIĆ Ante junij 1980 — sklad., Pula
- 11. BATALIĆ Ante junij 1980 — sklad., Pula
- 12. DOZIĆ Dobrivoj junij 1980 — voznik, Pula
- 13. MARTINIĆ Branko april 1980 — del. v sklad. Zagreb
- 14. FILIPAS Marino april 1980 — prod., posl. 21
- 15. JAROMELA Radenko april 1980 — sklad. del., Pula
- 16. ŠKAPIN Albina marec 1980 — DSSS TOZD
- 17. TURKOVIĆ Loredana marec 1980 — prod. posl. 25
- 18. KOVAČ Andja marec 1980 — prod., Zagreb
- 19. RENDŽEPALI Ristini marec 1980 — prod., Zagreb
- 20. MAKORIĆ Anton februar 1980 — del., sklad. Lucija
- 21. POVH Almira februar 1980 — likvidator — uprava Izola
- 22. BATISTA Lucija februar 1980 — materialni, Zagreb
- 23. VERIGA Nada januar 1980 — delavka, Zagreb
- 24. SLISKO Joso januar 1980 — delavka, Zagreb
- 25. SKELIN Marko januar 1980 — delavka, Zagreb
- 26. CIGROVSKI Krešimir januar 1980 — delavka, Zagreb
- 27. KANDŽOMAN Ante januar 1980 — delavka, Zagreb
- 28. PLIVELIĆ Ana januar 1980 — delavka, Zagreb
- 29. ATANASOVSKI Dušan januar 1980 — delavka, Zagreb
- 30. DUVNJAK Ivan januar 1980 — delavka, Zagreb
- 31. KAMEŠIĆ Marica januar 1980 — delavka, Zagreb
- 32. ATAJIĆ Halima januar 1980 — delavka, Zagreb
- 33. PULJKO Jasna januar 1980 — delavka, Zagreb
- 34. ORSIĆ Marija januar 1980 — delavka, Zagreb
- 35. MARETIĆ Anka januar 1980 — delavka, Zagreb
- 36. TURČINOVIĆ Dragica januar 1980 — delavka, Zagreb
- 37. PRANJIĆ Ante januar 1980 — delavka, Zagreb
- 38. JOKIĆ Radmila januar 1980 — delavec, Zagreb
- 39. BERBAKOV Stanislav januar 1980 — Pula
- 40. GRBIN Stanislava januar 1980 — del., Pula
- 41. POROPAT Boris januar 1980 — del., Pula
- 42. DRNOVAC Dino januar 1980 — del., Pula

DSSS

- 1. SLUGA Ksenija 4. 2. 1980 — pripravnica
- 2. LUŠINA Danilo 14. 3. 1980 — pripravnik
- 3. BIRSA BORIS 1. 4. 1980 — organizator — analitik
- 4. MAVRIĆ Marija 4. 4. 1980 — pripravnica
- 5. TOMLJANOVIĆ Marina 8. 4. 1980 — arhivar
- 6. KALIGARIĆ Flavij 2. 6. 1980 — pripravnik

Nadaljevanje na strani 10

V Informatorju št. 9 preberite program prireditev JVM in pomorstva SFRJ, ki bodo v Kopru, Izoli, Piranu in Portorožu.

Nadaljevanje s strani 9

Odšli iz delovne organizacije:**TOZD »ARGO«**

1. LALIČ Branko	15. 1. 1980 — pom. kuharja paradiž. in pastet
2. PETROVIČ Branislav	11. 2. 1980 — urejevalec strojev
3. BENCIC Valter	29. 2. 1980 — urejevalec strojev
4. ŠAVLE Roža	6. 2. 1980 — predelovalec mesa in povrtnin
5. NADAREVIČ Đemila	22. 4. 1980 — embalažer
6. BRATIC Meho	4. 5. 1980 — skladiščni delavec
7. AMBROŽIČ Jože	30. 6. 1980 — ekstraher — sušilec

TOZD »BLAGOVNI PROMET«

1. ANDELIC Sveto	9. 1. 1980 — skladiščni delavec — (Ljubljana)
2. KLOBAS Adrijan	6. 2. 1980 — voznik tovor. vozila n. l. žel.
3. MODIC Marta	13. 3. 1980 — skladišč. del. (Ljubljana)
4. KLEVA Gino	9. 3. 1980 — skl. del. (Ljubljana)
5. PEČAR Stojan	31. 3. 1980 — voznik tovor. (Ljubljana)
6. VRANIČAR Jurij	4. 5. 1980 — skladiščnik (Ljubljana)
7. TOMAŽIČ Franc	31. 5. 1980 — prodaj. v maloprod. (Ljubljana)
8. LOVRENČIČ Venčeslav	30. 6. 1980 — vodja skl. got. izd.
9. DOLENC Srečko	10. 6. 1980 — skladiščnik (Ljubljana)

TOZD »DELAMARIS«

1. KRASEVIČ Branko	4. 1. 1980 — električar
2. STOKOVAC Giulio	31. 1. 1980 — pripravljalec rib
3. KOVAČ Zlatko	17. 1. 1980 — transportni delavec
4. KNEŽEVIČ Dragica	31. 1. 1980 — predelovalec rib
5. HRVATIN Francka	12. 2. 1980 — predelovalec rib
6. PETROVIČ Ljubomir	13. 2. 1980 — pripravljalec rib
7. STANOJEVIČ Biserka	19. 2. 1980 — predelovalec rib
8. ŠTRANČAR Alojzija	19. 2. 1980 — embalažer
9. BLAŽINA Marcel	20. 2. 1980 — električar
10. POLES Albin	26. 2. 1980 — skladiščni delavec
11. KLEVA Ivan	29. 2. 1980 — čuvaj
12. VUČIČ Emilija	1. 3. 1980 — predelovalec rib
13. FLEGO Josip	15. 3. 1980 — čuvaj
14. DONČIČ Desimir	17. 3. 1980 — pripravljalec rib
15. PUHALO Jovanka	18. 4. 1980 — predelovalec rib
16. JURICEVIČ Kristina	23. 4. 1980 — predelovalec rib
17. FINKŠT Igor	24. 4. 1980 — planer 5 — analitik
18. KLARIČ Jozo	29. 4. 1980 — pripravljalec rib
19. MRSNIK Ana	30. 4. 1980 — predelovalec rib
20. VOŠKIČ Tomka	14. 4. 1980 — predelovalec rib
21. HEMIČ Merdža	14. 4. 1980 — predelovalec rib
22. SOLDATIČ Nevija	14. 4. 1980 — predelovalec rib
23. ANDREVA Bogotka	16. 4. 1980 — predelovalec rib
24. BUDIMLIČ Ismet	30. 4. 1980 — pripravljalec rib
25. KNEZ Lidija	4. 5. 1980 — pakiranje in kontr. doz
26. MAKOVEC Vlada	12. 5. 1980 — predelovalec rib
27. LISIČ Behija	12. 5. 1980 — izdelovalec pločevink
28. KARAIBRAHIMOVIC Fatma	13. 5. 1980 — predelovalec rib
29. BREZOVSEK Malina	15. 5. 1980 — predelovalec rib
30. UMER Ondina	15. 5. 1980 — embalažer
31. BOŠKOVIČ Emira	16. 5. 1980 — predelovalec rib
32. GRIZONIČ Marija	31. 5. 1980 — predelovalec rib
33. KRASEVEC Karolina	31. 5. 1980 — čiščenje prostorov
34. MIKLAVČIČ Andrej	8. 6. 1980 — opravljač prekuc. in pral. s.
35. SMODIŠ Marica	12. 6. 1980 — predelovalec rib
36. ZADNIK Marjan	15. 6. 1980 — pripravljalec rib
37. JERMAN Vilim	15. 6. 1980 — prodajalec rib v rib. Izola
38. HORVAT Zlatica	19. 6. 1980 — predelovalec rib
39. VASIČ Milisav	23. 6. 1980 — pripravljalec rib
40. ALAGIČ Besima	30. 6. 1980 — predelovalec rib
41. GRAVISI Graciela	30. 6. 1980 — predelovalec rib
42. BOŽIČ Klavdij	30. 6. 1980 — skladiščni delavec
43. MALJEVIČ Marija	30. 6. 1980 — predelovalec rib

TOZD »GOSAD«

1. PASKA Josipa	16. 2. 1980 — vodja OPP
2. ZORJAN Milena	6. 3. 1980 — tajnica TOZD
3. VRBANEC Anka	16. 4. 1980 — embalirka
4. ŽABOT Roman	april 1980 — vodja obrata v poizk. obrat.
5. BRODNJAK Ivan	maj 1980 — prevzem in kontrola del kval. gob
6. JUGOVIČ Nevenka	15. 2. 1980 — embalirka (Vrhnik)
7. UMEK Mila	maj 1980 — mlinar (Vrhnik)
8. MALOVASIČ Zofija	maj 1980 — embalirka (Vrhnik)
9. RAVNIKAR Ljudmila	31. 3. 1980 — embalirka (Vrhnik)
10. SURCA Magdalena	31. 3. 1980 — embalirka (Vrhnik)
11. MLADENOVIČ Stanislava	8. 4. 1980 — embalirka (Vrhnik)
12. BUH Marija	15. 4. 1980 — embalirka (Vrhnik)

TOZD KMETIJSKA PROIZVODNJA

1. MARKOVIČ Cvetko	6. 2. 1980 — vinogradnik
2. KALIGARIČ Armidij	29. 2. 1980 — vzdrž. kmet. strojev
3. ČERNE ing. Stane	9. 4. 1980 — direktor
4. ĐORĐEVIČ Rade	30. 6. 1980 — delavec
5. KONSTANTINOVIČ Radomir	30. 6. 1980 — delavec
6. NIKOLIČ Veroljub	30. 6. 1980 — delavec
7. STOJANOVIČ Tomislav	30. 6. 1980 — delavec
8. JOVANOVIČ Stevo	2. 7. 1980 — delavec
9. ČRNAC Mario	31. 7. 1980 — sadjar
10. JAKOPOVIČ Pavica	29. 7. 1980 — sadjar

TOZD »RIBA«

1. PLAGUTA Stanislav	4. 1. 1980 — ribič
2. FRAS Uroš	9. 2. 1980 — ribič
3. KREVATIN Jordan	31. 3. 1980 — motorist
4. RIBARIČ Petar	9. 4. 1980 — osvetljevalec
5. GANTAR Miro	17. 4. 1980 — osvetljevalec
6. LONČAREVIČ Vlado	9. 3. 1980 — mizar — ladjedelnič.
7. ANTOLOVIČ Alojz	12. 5. 1980 — osvetljevalec
8. ANTOLOVIČ Marko	9. 6. 1980 — poveljnik ladje

TOZD »SOLINE«

1. PEPIČ Ranko	4. 1. 1980 — del. polnilec soli
2. ČASAR Marjan	24. 4. 1980 — ročni embaler
3. BABIČ Albin	30. 4. 1980 — samost. solinar
4. GEI Bruno	14. 5. 1980 — solinar
5. GORELA Klavdij	30. 6. 1980 — solinar
6. MURTIČ Šemso	4. 6. 1980 — zidar

TOZD »SUDEST«

1. MIHALIČ Darko	29. 2. 1980 — skladiščni delavec
2. MIHALIČ Zdenka	19. 4. 1980 — likvidator
3. VALENCIČ Anton	10. 6. 1980 — skl. del. — viličarist

TOZD »ZAČIMBA«

1. SABADIN Jožef	31. 1. 1980 — rezkalec
2. BREMEC Cvetko	1. 3. 1980 — skladiščni delavec
3. JEREMIČ Vukosava	6. 5. 1980 — embalirka
4. BENCIC Vesna	31. 5. 1980 — embalirka
5. COKLIN Jože	30. 6. 1980 — direktor TOZD

TOZD »ŽIVILA«

1. RISTINI Vlado	junij 1980 — prod., Zagreb
2. IVAKOVIČ Nemnuna	junij 1980 — prod., Zagreb
3. VUKOVIČ Safet	junij 1980 — prod., Zagreb
4. BICIČ Slavica	maj 1980 — prod., posl. 21
5. UKOTIČ Mirela	maj 1980 — prod., posl. 21
6. PAROVEL Franko	maj 1980 — prod., posl. 21
7. RUBA Mario	maj 1980 — voznik, sklad. Pula
8. MARETIČ Anka	april 1980 — skald. del., Zagreb
9. TANKOVIČ Piroška	april 1980 — prod., Pula
10. DUŠIČ Lucijan	april — 1980 — sklad. del., Pula
11. BRALIČ Ljubica	april 1980 — prod., Zagreb
12. KADŽOMAN Anto	april 1980 — prod., Zagreb
13. PRALJIČ Anto	april 1980 — prod., Zagreb

Nadaljevanje na strani 11

Nadaljevanje s strani 10

14. KNEŽEVIĆ Ljubica	april 1980 — prod., Zagreb
15. BISTINI Redžepali	april 1980 — prod., Zagreb
16. ATAJIĆ Halima	april 1980 — prod., Zagreb
17. FLEGO Edi	april 1980 — sklad., Lucija
18. FIKFAK Bogomir	marec 1980 — sklad., Lucija
19. HARBAŠ Vasva	marec 1980 — prod., Zagreb
20. ORŠIĆ Marija	marec 1980 — prod., Zagreb
21. LAPAJNE Nada	marec 1980 — DSSS TOZD Izola
22. SEŠEK Alma	marec 1980 — prod., Zagreb
23. PALISKA Majda	febr. 1980 — saldakonti, upr. Izola
24. TRČINOVIĆ Dragica	januar 1980 — prod., Zagreb
25. KOBESČAK Božica	januar 1980 — Zagreb
26. HRIBAR Alida	januar 1980 — uprava Izola
27. ROJC Karmen	januar 1980 — uprava Izola

DSSS

1. BONIFACIO Marcelo	31. 1. 1980 — saldakon. kup.
2. EFERL Alfonz	31. 1. 1980 — organiz. — anal.
3. PRUNK Igor	15. 2. 1980 — obdelov. podat.
4. ŠKAPIN Albina	29. 2. 1980 — ref. za informiranje
5. VRČON Branko	19. 3. 1980 — zavarov. premož.
6. KLUN Sonja	31. 3. 1980 — tajnica
7. DODIĆ Herman	25. 4. 1980 — pripravnik
8. PEČAN Breda	30. 4. 1980 — koordinator dela
9. BENVENUTI Ana	31. 5. 1980 — čistilka
- DE usklajevanje kadrov v TOZD in DSSS

Enake začimbe nimajo vedno enake vrednosti

Poper, orešek, paprika, žafran... cela vrsta jih je, brez katerih si ne moremo zamisliti okusne jedi. Vendar vsaka začimba velja samo toliko, pravijo strokovnjaki, kolikor vsebuje visoko vrednih aktivnih snovi.

Samo po sebi se ponuja vprašanje, kdaj so ti blagodejni učinki prisotni oz. kaj nanje vpliva. Učinkovitost začimb je odvisna od pravilne predelave. V mislih imamo predvsem mlete začimbe, za katere je pravilno mletje izredno pomembno. Če začimbe obdelamo nestrokovno, njihove aktivne komponente v precejšnji meri izhlapijo, nekatere se celo kemijsko spremenijo itd.

Da bi te nezaželene vplive pri mletju preprečili, so bili za DROGO izdelani trije specialni mlinci — edini v Jugoslaviji. Vsak je primeren za mletje samo določene skupine začimb. Problem povišanja temperature pri mletju in predvsem oksidacije aktivnih komponent smo pri DROGI tudi uspešno rešili. Pred mletjem začimbo ohladimo na — 100° C s kontinuiranim dotokom tekočega dušika. Tako se začimbe med mletjem segrejejo maksimalno do 15° C. Izguba eteričnih olj je samo 5 %, medtem ko je pri klasičnem mletju ta izguba dosti večja: celo do 50 %. Glede na to, da poteka mletje v atmosferi dušika ne pride tudi do oksidacije aktivnih komponent, ker le-te niso v kontaktu s kisikom.

Mleto začimbo takoj spakiramo v ustrezno embalažo! Tako lahko samo presodimo, da začimb ne gre kupovati po teži, marveč po kakovosti. Pravilno obdelane bodo nudile ne le več okusa hrani, marveč jih bomo lahko uporabili tudi za pomoč pri prenekateri težavi, ki se loti našega zdravja in dobrega počutja. In čeprav so začimbe navidez komaj opazni sestavni del naše prehrane, jim vendarle velja posvetiti več pozornosti, saj so bolj učinkovite, kot bi jim predpisovali nepoučeni.

ZAVIŠA BEM

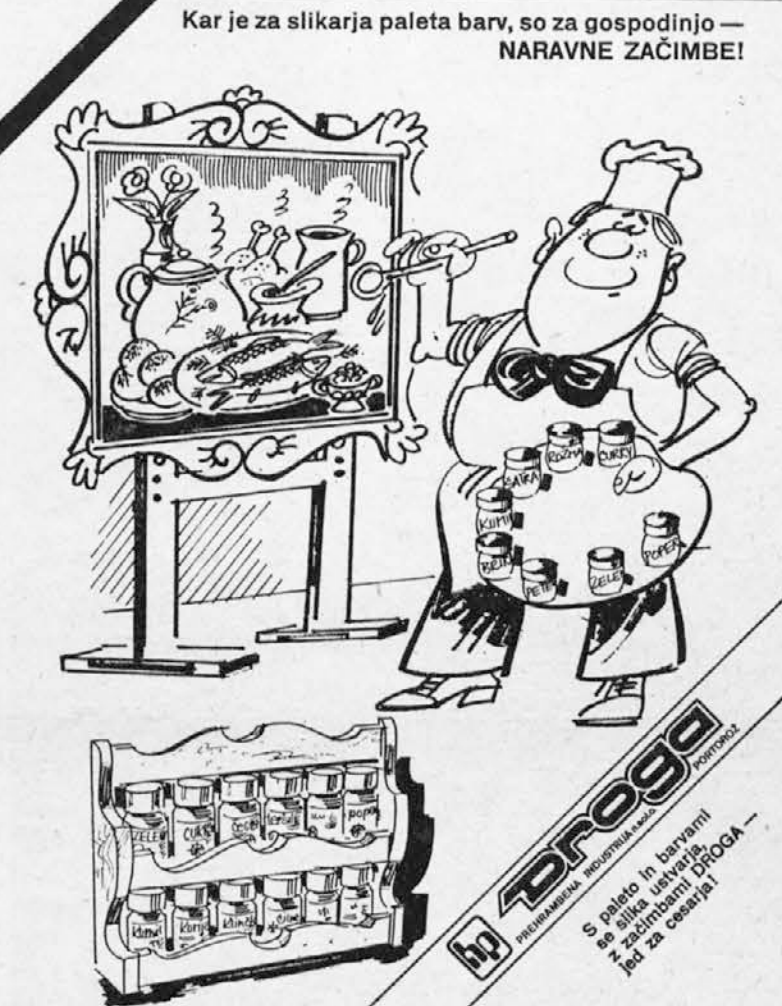
Osebni dohodki

NEKAJ TEORETIČNIH IZHODIŠČ KAJ NAJ BO SKUPNO V DELITVI SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE V DO IN KAJ NAJ BO NA NIVOJU TEMELJNIH ORGANIZACIJ

V 4. poglavju »Osebni dohodek« Zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu so podana osnovna načela delitve sredstev za osebne dohodke:

— Vsak delavec ima pravico do osebnega dohodka iz dela dohodka temeljne organizacije združenega dela razporejenega za osebne dohodke delavcev.
— Delavec ima v skladu z načelom delitve po delu in porastom produktivnosti njegovega in skupnega družbenega dela ter z načelom solidarnosti delavcev,

pravico do osebnega dohodka, ki je sorazmeren uspehom njegovega dela in njegovemu osebnemu prispevku, ki ga je dal s svojim tekočim in minulim delom in s tem pripomogel k povečanju dohodka v temeljni organizaciji in celotnega družbenega dohodka.

— Osebni dohodek se določi po osnovah in merilih določenih v naprej v temeljni organizaciji v skladu z osnovami in merili, ki jih določata samoupravni sporazum in družbeni dogovor.
Iz Zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu lahko povzamemo naslednje:
1) Delavci v združenem delu se skupno dogovarjajo o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke. Te osnove in merila morajo biti določene v naprej, to se pravi znane morajo biti ob aktu pridobivanja delu.
Delavci v združenem delu to dosežejo tako, da imajo izdelano metodo vrednotenja zahtevnosti dela po posameznih delovnih nalogah, temu primerno izdelano sistemizacijo delovnih mest ter sprejet Samoupravni sporazum o delitvi dohodka in sredstev za osebne dohodke v temeljni organizaciji združenega dela.
2) Delavec v združenem delu ne dobi osebnega dohodka samo na osnovi sistemizacije svojih delovnih nalog, temveč tudi na podlagi svojega prizadevanja in sodelovanja v izvajanju poslovnega procesa z vlaganjem svojega tekočega in minulega dela.

Prav tako je višina sredstev za osebne dohodke delavcev v združenem delu odvisna od poslovnega rezultata temeljne organizacije združenega dela ali delovne organizacije. Osnove in merila za delitev omenjenih sredstev kot dela osebnega dohodka delavca se morajo določiti v Samoupravnem sporazumu o združenju, kakor tudi v Samoupravnem sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke v temeljni organizaciji.
3) Delavcu v združenem delu je zagotovljen najmanjši osebni dohodek, kakor tudi minimalni osebni dohodek v točno z zakonom ali samoupravnim sporazumom določenih pogojih poslovanja.
Omenjeni kategoriji osebnega dohodka predpisuje zakon. Druge vrste sredstev za osebne dohodke iz solidarnosti delavcev v združenem delu lahko določimo v samoupravnem sporazumu o združenju v delovno organizacijo.
4) Osebni dohodek delavca je sestavni del dohodka temeljne organizacije združenega dela. Zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka in dohodkov delavcev.
Nadaljevanje na strani 12

Nadaljevanje s strani 11

hodka v temeljnih organizacijah določa, da se dohodek ugotavlja na nivoju temeljne organizacije. Od tod izhaja, da je izključna pravica delavcev v temeljni organizaciji, da se dogovarjajo o višini sredstev za osebne dohodke, ki izvira iz dela dohodka temeljne organizacije.

Na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju pa morajo biti izdelane metode delitve skupnega rezultata delovne organizacije na temeljne organizacije, če je to predvideno v samoupravnem sporazumu o združevanju.

Zahtevnost dela

Zahtevnost dela se meri ali ocenjuje na osnovi ene izmed različnih vrst metod vrednotenja dela na posameznem delovnem mestu. Zahtevnost dela razdelimo na štiri bistvene podsestavine, ki se še naprej delijo, in sicer:

a) Strokovnost (pripravljenost za delo):

— strokovna pripravljenost: določena stopnja teoretičnega znanja pridobljenega v šolskih zavodih ter specialna znanja,

— delovne izkušnje, ki jih delavec pridobi pri opravljanju svo-

nih nalog v poslovnem (proizvodnem) procesu,

— napor čutil, ki je vezan na delovno okolje kjer delavec dela ali pa na posamezne delovne operacije, ki se morajo opravljati v proizvodnem procesu,

— komuniciranje kot posebna sestavina napora čutil in umskega napora in se pojavlja pri določenih nivojih odgovornosti ali strokovnosti.

d) Vpliv okolja:

Vplive okolja merimo na različne načine in na osnovi metodologij, ki nam jih posredujejo razne znanstvene institucije. Z izboljšanjem delovnih pogojev v temeljnih organizacijah ti pogosto spreminjajo svoje delovanje nje lastnosti delavca v združena delavca, zato jih moramo stalno kontrolirati ter prilagajati v sistemizaciji delovnih mest.

Na osnovi odločitve katero metodologijo vrednotenja zahtevnosti dela bomo izbrali, se izvede tudi sistemizacija delovnih opravil v temeljni organizaciji. Zaradi primerljivosti zahtevnosti dela v posameznih temeljnih organizacijah in med samimi temeljnimi organizacijami v delovni organizaciji, je neobhodno, da so merila za delitev osebnega dohodka po kriteriju zahtevnosti dela enotna za celotno delovno organizacijo.

NAČELO I

Merila za vrednotenje zahtevnosti dela morajo biti v delovni organizaciji enotna, zato sprejeta metodologija vrednotenja zahtevnosti dela velja za celotno delovno organizacijo. V temeljni organizaciji se vrednotijo tisti elementi zahtevnosti dela, ki v danem trenutku nastopajo v temeljni organizaciji.

Delovni rezultat

Kakor zahtevnost dela se delovni rezultat kot element osebnega dohodka pojavlja v skoraj vseh organizacijah združenega dela.

Delovni rezultat se lahko deli v tri glavne podelemente in sicer na:

— merjenje ali ocenjevanje količine opravljenega dela

— merjenje ali ocenjevanje kakovosti opravljenega dela

— merjenje ali ocenjevanje gospodarnosti opravljenega dela

a) Merjenje ali ocenjevanje količine opravljenega dela:

Metodologija za vrednotenje zahtevnosti delovnega mesta najčešče že sama vključuje tudi osnove za vrednotenje zahtevnosti posameznih delovnih operacij. Postojijo pa posebne metodologije študija časa, ki je potreben za izvršitev določenih operacij. Organizacija delovnega mesta z upoštevanjem metodologije študija časa — se pravi izdelan tehnološki postopek — je pogoj, da se lahko opravi vrednotenje zahtevnosti dela posamezne delovne organizacije.

NAČELO II

Metodologija študija časa pri organizaciji delovnih operacij mora biti enotna za celotno delovno organizacijo.

Izjeme so lahko v primeru, ko v delovni organizaciji uvažamo v posamezni temeljni organizaciji novo metodologijo študija

časa in bo ta kasneje služila kot osnova za celotno delovno organizacijo.

Glede na predvidene delovne operacije, pogoje dela ter pripravljenosti posameznih delavcev za delo dosega posamezne temeljne organizacije različne povprečne presege normativov časa izdelave.

Na osnovi ekonomske upravljenosti preseganja časa normativov izdelave (kopičenje zaloga izdelkov, pohajanje po tovarni, primanjkanje istovrstnega repromateriala za druge izdelke, veliko povpraševanje po izdelkih na trgu ipd.) kakor tudi realnih preseгов normativov časa izdelave po posameznih oddelkih, lahko temeljna organizacija samostojno postavlja merila delitve osebnega dohodka iz naslova presega normativov časa izdelave.

NAČELO III

Glede na specifičnosti poslovanja posamezna temeljna organizacija samostojno postavlja merila (lestvico stimulacije) za delitev osebnega dohodka, ki izhaja iz merjene količine opravljenega dela (preseganje ali nedoseganje postavljenega normativa časa izdelave).

b) Merjenje ali ocenjevanje kakovosti opravljenega dela:

Glede na proizvodni proces temeljne organizacije samostojno odločajo o metodah ugotavljanja kakovosti svojih izdelkov, oziroma opravljenega dela.

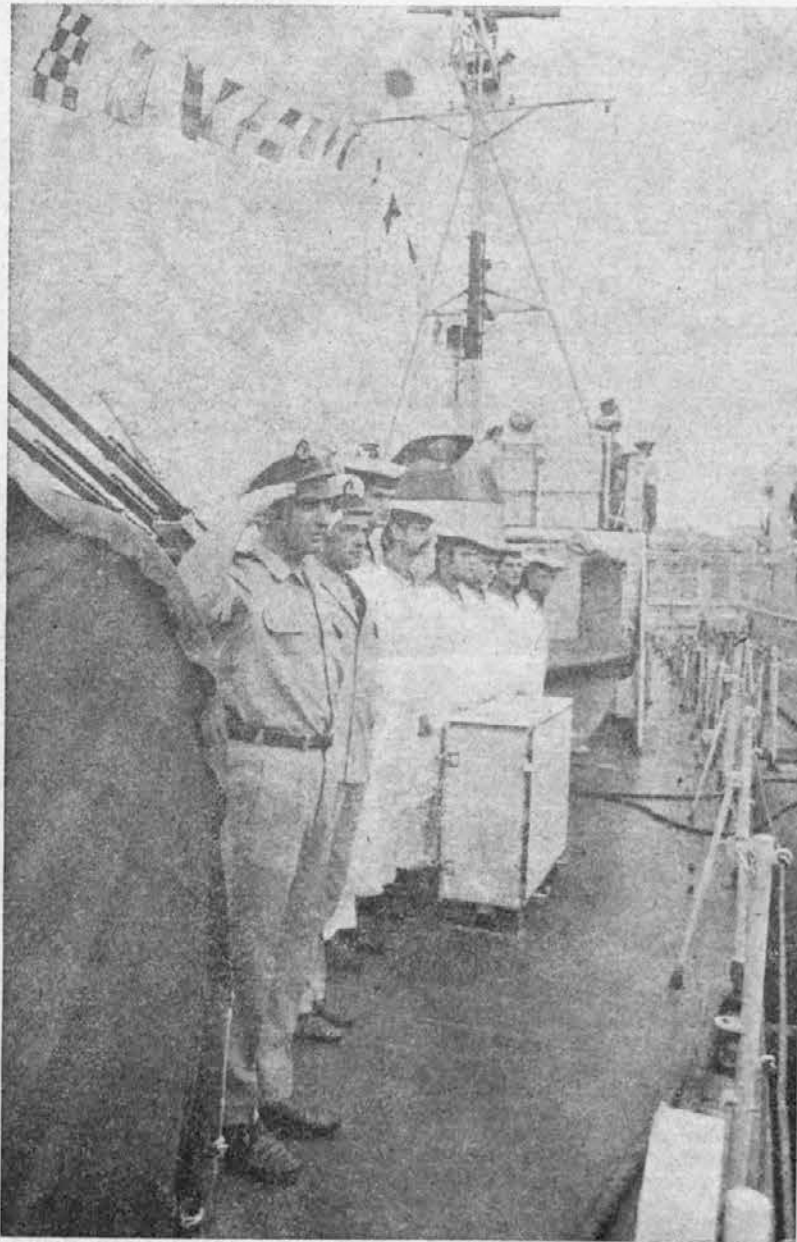
V primeru, da temeljne organizacije samostojno nastopajo

na tržišču pri razpečevanju svojih izdelkov in niso vezane na proizvodni proces drugih temeljnih organizacij v delovni organizaciji, potem lahko temeljne organizacije samostojno sprejemajo merila za določanje dela osebnega dohodka iz naslova kakovosti opravljenega dela.

Razen obračunavanja izmeta po krivdi delavca, ki se ponekod obračunava kot del osebnega

Nadaljevanje na strani 13

Dan, akcije, življenje v JVM se začne vedno s pozdravom...

ELEMENTI OSEBNEGA DOHODKA

Osebni dohodek delavca v združenem delu glede na uvodne ugotovitve je sestavljen lahko iz različnih sestavin, od katerih so nekatere standardne in se vedno uporabljajo v širšem ali ožjem obsegu in takih, ki nastopajo samo v posameznih temeljnih organizacijah ali v danih trenutkih delitve sredstev za osebne dohodke.

Osebni dohodek delavca v združenem delu vsebuje naslednje elemente:

- zahtevnost dela
- delovni rezultat
- drugi elementi osebnega dohodka

jega dela v poslovnem procesu.

b) Odgovornost: — odgovornost za vodenje ljudi,

— odgovornost, ki izvira iz posledic dajanja strokovnih nasvetov ali odločitev,

— odgovornost, ki izvira iz slovanja z družbenimi sredstvi,

— odgovornost, ki nalaga da delavec skrbi za varno delo ostalih delavcev v združenem delu.

c) Napor: — umski napor, ki je vezan na sprejemanje določenih odločitev, zaključkov ipd. in so najčešče osnova za nadaljnje delo ali odločitve ostalih delavcev v združenem delu,

— telesni napor, ki je vezan na opravljanje določenih delov-

Nadaljevanje s strani 12
ne delavca, se kakovost dela odraža v veliki meri v gospodarnosti temeljne organizacije ali delovne organizacije.

c) Merjenje ali ocenjevanje gospodarnosti opravljenega dela:

Glede na prizadevnost posameznega delavca v združenem delu, kakor tudi primernih delovnih sredstev in delovnih pogojev je v veliki meri odvisna kvaliteta opravljenega dela, kakor tudi gospodarnost opravljenega dela.

Tržišče kot končni potrošnik skozi povpraševanje se odloča in priznava določeni temeljni organizaciji tisto kar je kvalitetno, kar zadostuje družbenim normam v danih pogojih, danem času in kraju. Posledice takih odločitev pa se kažejo v gospodarnosti temeljne organizacije ali v drugo besedo v poslovnem uspehu temeljne ali delovne organizacije.

Glede na povezanost poslovnega (proizvodnega) procesa se poslovni uspeh lahko ugotavlja na nivoju temeljne organizacije v celoti ali pa posredno na osnovi internih cen na nivoju delovne organizacije.

V primeru, da temeljna organizacija samostojno nastopa na tržišču in ni vezana na poslovni uspeh (gospodarnost) ostalih temeljnih organizacij, samostojno ugotavlja svoj poslovni uspeh in temu primerno se odloča za merilo delitve dela osebnega dohodka, ki izvira iz poslovnega uspeha. Tu poznamo različne načine delitve dela osebnega dohodka iz poslovnega uspeha: ob tromesečnih obračunih, ob polletjih, ob koncu leta, konstantno skozi vse leto ipd.

V primeru, da temeljna organizacija sodeluje v proizvodnem procesu druge temeljne organizacije ali je od njenega proizvodnega procesa odvisna, potem se odgovornost za kakovost in gospodarnost pretaka iz ene temeljne organizacije v drugo. V takem primeru predlagajo ekonomisti (dr. Turk, dr. Petrovič, dr. Vila idr.) sistem internih cen, ki naj vključuje tudi rezultate poslovnega uspeha celotne delovne organizacije. Uspeh delovne organizacije se kaže v uspehu na tržišču zadnje temeljne organizacije, ki samostojno nastopa na tržišču. Tak sistem internih cen mora biti predviden in obdelan v Samoupravnem sporazumu o združevanju.

NACELO IV

Pri medsebojni povezanosti poslovnega (proizvodnega) procesa se poslovni uspeh vseh temeljnih organizacij ugotavlja v tisti temeljni organizaciji, ki nastopa na tržišču. Zaradi sodelovanja ostalih temeljnih organizacij v skupnem poslovnem uspehu se uporablja sistem internih cen med posameznimi temeljnimi organizacijami.

Temeljna organizacija samostojno ugotavlja osnove in merila za izdvojitve sredstev za del osebnih dohodkov iz naslova poslovnega uspeha temeljne (delovne) organizacije med letom. Višino poslovnega uspeha se primerja s postavljenim gospodarskim načrtom za tekoče leto.

d) V zgoraj obdelanih primerih (a in b) se merjenje najčesče uporablja kot sistem za proizvodno delo. Za neproizvodno (re-

Se en posnetek z degustacije jedil programa IRIS — spomladi 1980 v hotelu PALACE Portorož

žijsko) delo pa se uporabljajo sistemi ocenjevanja. Sistemi ocenjevanja se izvajajo preko osebnega ocenjevanja pripravljenosti posameznika, da zadosti postavljenim zahtevam, ki izhajajo kot dolžnosti iz delovnega mesta, ki ga zaseda.

Merila za ocenjevanje kriterijev a) in b) morajo biti podana v samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in sredstev za osebne dohodke v temeljni organizaciji in so enotna za celotno delovno organizacijo. Ta merila so lahko: izvrševanje proizvodnih planov, produktivnost dela, poraba orodja, zastoji, poraba materiala, prodaja finalov ipd.

Drugi elementi osebnega dohodka

Drugi elementi osebnega dohodka so lahko:

- minulo delo
- dodatek za stalnost v temeljni organizaciji
- konjunktorni dodatki ipd.

a) Minulo delo: Minulo delo kot del osebnega dohodka delavca v združenem delu se komaj oblikuje v še ne dodelani metodologiji ugotavljanja minulega dela. Zaradi nedodelanega načina ugotavljanja minulega dela, to trenutno urejajo zakoni ali priporočila družbenopolitičnih organizacij.

Zaradi omenjenega so osnove in merila za delitev sredstev za del osebnega dohodka, ki izvira iz minulega dela enaka za delovno organizacijo ali še dlje (regije in panoge).

NACELO V

Temeljna organizacija priznava del osebnega dohodka za minulo delo na osnovi zakonskih določil, ki so širšega družbenega pomena in veljajo za širšo družbeno skupnost.

b) Dodatek za stalnost v temeljni organizaciji:

Problem fluktuacije delavcev je v posamezni temeljni organizaciji odvisen glede na pogoje dela, delovne razmere v sami temeljni organizaciji, lokacijo temeljne organizacije ipd.

Temeljna organizacija glede na intenzivnost zgoraj omenjenih vplivov se samostojno odloča o višini dodatka za stalnost v temeljni organizaciji.

Merila za ugotavljanje dodatka na stalnost v temeljni organizaciji se določijo v Samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in sredstev za osebne dohodke v temeljni organizaciji.

c) Konjunktorni dodatek:

V posameznih temeljnih organizacijah se včasih pojavijo taka delovna mesta, ki jih delavci ne marajo zasesti (čistilke stranišč, delavci pri kanalizaciji ipd.) ali pa prosta delovna mesta, kjer zahtevanega profila poklica v regiji primanjkuje (svojčas programerji EOP, računovodje TOZD, pravniki za samoupravljanje ipd.). V takih primerih se temeljna organizacija lahko odloči za dodatni del osebnega dohodka za take delovne naloge, dokler se stanje v regiji ne izboljša ali pa ne uredijo delovni pogoji kako drugače. Take dodatke imenujemo »konjunktorne dodatke«. Konjunktorni dodatek k osebnemu dohodku velja za določen čas in je način in merilo odrejanja konjunktornega dodatka določeno v Samoupravnem sporazumu o delitvi dohodka in sredstev za osebne dohodke v temeljni organizaciji.

NACELO VI

Dodatek na stalnost v temeljni organizaciji ter konjunktorni dodatek določa temeljna organizacija samostojno v okviru svojih potreb in možnosti poslovanja.

NACELA DELITVE OSEBNEGA DOHODKA V DSSS

Delovna skupnost skupnih služb (DSSS) je posebna kategorija samoupravnega organiziranja, kjer je delavcem v DSSS zagotovljena pravica delitve sredstev za osebne dohodke in sredstev skupne porabe na osnovah in merilih, ki so jih delavci v združenem delu sprejeli in določili v Samoupravnem sporazumu o združevanju.

Vrednotenje zahtevnosti delovnih nalog v DSSS se opravi po enotni metodologiji, ki velja za delovno organizacijo. Ocenjevanje količine in kakovosti opravljenega dela se izvede na nivoju osebnega ocenjevanja po enotni metodologiji delovne organizacije.

Tretji element vrednotenja ali ocenjevanja rezultata dela — gospodarnost opravljenega dela pa v DSSS lahko izračunamo glede na povprečne dosežke posameznih temeljnih organizacij v delovni organizaciji.

POVZETEK NACEL

1. Merila za vrednotenje zahtevnosti dela morajo biti v delovni organizaciji enotna, zato sprejeta metodologija vrednotenja zahtevnosti dela velja za celotno delovno organizacijo. V temeljni organizaciji se vrednotijo tisti elementi zahtevnosti dela, ki v danem trenutku nastopajo v temeljni organizaciji.

2. Metodologija študija časa pri organizaciji delovnih operacij mora biti enotna za celotno delovno organizacijo. Izjeme so lahko v primeru, ko v delovni organizaciji uvajamo v posamezni temeljni organizaciji novo metodologijo študija časa in bo ta kasneje služila kot osnova za celotno delovno organizacijo.

3. Glede na specifičnosti poslovanja posamezna temeljna organizacija samostojno postavlja merila (lestvico stimulacije) za delitev osebnega dohodka, ki izhaja iz merjene količine opravljenega dela (preseganje ali nedoseganje postavljenega normativa časa izdelave).

4. Pri medsebojni povezanosti poslovnega (proizvodnega) pro-

Nadaljevanje na strani 14

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega brata Feliksa se iskreno zahvaljujem članom TOZD »ZACIMBA« za iskreno sožalje in podarjeno cvetje.
Ivanka Lotrič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega draga očeta se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD »ZACIMBA« za iskreno sožalje ter denarni prispevek v namen venca.
Vilma Rijavec

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi moža in očeta Jordana KRULČIČA se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD »DELAMARIS«, posebno sodelavcem oddelka slane ribe in fižola za spremstvo na njegovih zadnjih poti in darovano cvetje.

Zalujoči: žena Marija, sinova Vlado in Igor.

Nadaljevanje s strani 13
 cesa se poslovni uspeh vseh temeljnih organizacij ugotavlja v tisti temeljni organizaciji, ki nastopa na tržišču. Zaradi sodelovanja ostalih temeljnih organizacij v skupnem poslovnem uspe-

hu, se uporablja sistem internih cen med posameznimi temeljnimi organizacijami.
 Temeljna organizacija samostojno ugotavlja osnove in merila za izdvojitev sredstev za del osebnih dohodkov iz naslova poslovnega uspeha temeljne (de-

lovne) organizacije med letom. Višino poslovnega uspeha se primerja s postavljenim gospodarskim načrtom za tekoče leto.
 5. Temeljna organizacija priznava del osebnega dohodka za minulo delo na osnovi zakonskih določil, ki so širšega družbenega

pomena in veljajo za širšo družbeno skupnost.
 6. Dodatek za stalnost v temeljni organizaciji in konjunkturni dodatek določa temeljna organizacija samostojno v okviru svojih potreb in možnosti poslovanja.
 Branko Rojc

NAGRADNA KRIZANKA

SESTAVIL HUMAR IGOR	NAS IZDELEK CAI	ZASEBNIK	DOLGO- CEVALEC	SRB. Ž. IME	VEKLIK V ARENI	GRAFOR NAJDE	MESTO V S. ITAL.	POST SCRIPTUM	NAREČENO	RADIUS	TEKSTIL TOVARNA	MORSKA RIBA POMMJS.	RAZLIČNO BLUGO	FILIZOL IN SOCIJ 18-19 ST.	25. 16 IN 21 ČRKA	SESTAVIL HUMAR IGOR	PEKAR. IZDELEK	LAST AMARON	V MIEGA	NEG. GL. DELEG	
NASA DO																LEAFER TOČO ZAKRIBA					
NERE- SNENGA										M. IME 12. 10. in 6 ČRKA						VRSTA ČIMA					
BISTVENE HRV.						ZVEPLO DEL ROP DROGA										HITRI RITSKI GESAR					
M. IME						KOPNA OBORNA Z VODO										AN. EYGE DREŽMA PANA SARAJEVO					
ATLETIJA SIMEONI						NAS OTOK CEO IME											PREHER RINI		DUSIK DEČEK S SVETILKO		
21.5 in 14 ČRKA						VOLNI LITALEC RDECI BARON	SANOGL MEDICIN. USARTITEV														TROPSKA DAPIGA
FAKULTE TA V 4.																					
NEČAK SRB																					100m ² NAZI
NETSKI FILIZ. IMMAJUEL																					
ŽENSKA VODNA PRICISKA																					
JAPON. FOLIJAN MASADENE																					
Sovlagačeli DO VSOYO HP																					
ANTIČNA LADJA																					
MEDNET																					
JAP. BOJN LADJA 17 SK. VOJ.																					
KAREL NOVAK																					
DVA SAMOGL.																					
AMERIŠKO M. IME																					
ČMERJAVEC																					
HVS																					
KISIK																					
KOPER																					
UMETNOST LNT.																					
NI ZVEST																					
HITRO HLAPJUNA TEKOCINA																					
STOT																					
OSVEŽILNA PIŠAČA																					

HP Droga Portorož

Rešitve križanke dostavite na naslov HP DROGA, Portorož, DSSS, Obala 27, Portorož do 30. septembra 1980.
 Po »odločitvi« žreba bomo podelili pet lepih in koristnih nagrad, proizvodov HP DROGE.